CVJETIĆI SV. ANTUNA PADOVANSKOG ČUDOTVORCA

ZAGREB 1937

KNJIŽNICA „SVETIŠTA SV. ANTUNA" BROJ 1
IZDAJU OO. FRANJEVCI KONVENTUALCI U ZAGREBU SV. DUH

CVJETIĆI SV. ANTUNA PADOVANSKOG ČUDOTVORCA

PRIJEVOD „KNJIGE ČUDESA"
iz jednog spisa 15 vijeka

Izdao:
o. **Alojzije dr. Gvidaldi** franj. konventualac

Preveo:
o. **Serafin Gršković** franj. konventualac

1937
TISAK: »TIPOGRAFIJA« D. D., ZAGREB

PROVINCIJALAT FRANJEVACA KONVENTUALACA
ZAGREB SV. DUH

Nr. 7/1937

IMPRIMATUR

U Zagrebu, dne 5. januara 1937.

O. Bonaventura dr. Burić
provincijal

Ordinariatus archidioecesis Zagrebiensis

Nr. 922/1937

NIHIL OBSTAT

Antonius Alfirović, S. J.
censor eccl.

IMPRIMATUR

Datum Zagrebiae die 6 februarii 1937

Dr. Alojzije Stepinac
nadbiskup koadjutor

L. S.

Posvećeno
hrvatskom narodu
koji je u znak velike ljubavi
podigao dostojan hram
Svecu svega svijeta
u Zagrebu
prigodom sedamstote godišnjice
njegove blažene smrti

IZJAVA

Pokoravajući se odredbama Pape Urbana VIII. izjavljujem da čudesima, objavama i molostima o kojima je govor u ovoj knjizi, kao i nazivima sveti i blaženi, ne pridajem druge vjere nego koju im Crkva daje.

Prevodilac.

Naklada »Svetišta svetog Antuna« u Zagrebu

Čisti prihod ide u korist dogradnje i dovršenja zavjetne crkve hrv. naroda sv. Antunu u Zagrebu

PREDGOVOR

O svetom Antunu, padovanskom čudotvorcu, već se toliko toga reklo i napisalo, osobito prigodom nedavne proslave sedamstote godišnjice njegove blažene smrti i proglašenja svetim (1931-1932), da je teško nešto novo o njemu kazati. Istina, sveti Antun je najpoznatiji, najpopularniji Svetac — »Svetac svega svijeta«, kako ga nazva Papa Leon XIII, — pa ipak neće biti na odmet, da se njegovim mnogobrojnim štovateljima dade načina, da ga još bolje upoznadu i zavole. Za tim općenitim štovanjem i ljubavlju prema Svecu idu i ovi »Fioretti — Cvjetići iz života svetog Antuna, koji nas svojim priprostim i svakomu pristupačnim načinom pripovijedanja prenašaju unatrag sedamstotina godina, da nam živo prikažu neobičnu pojavu Sveca, koji je svojim čistim životom, vatrenom riječju i čudotvornom moći osvojio, ne jedan grad ili zemlju, već sav svijet.

»Cvjetići« svetog Antuna odišu onom istom ljupkošću, kojom i poznati »Miomirisni cvjetići« iz života svetog Franje Asižanina. Njihov prvotni sastavak bio je latinski, kojega Bollandisti nazvaše: »Liber miraculorum — Knjiga čudesa« svetog Antuna. Jedan stari i nepoznati pisac prevede ih na »pučki talijanski jezik«, koji obiluje latinskim riječima, a i mnogim izrazima venecijanskog i toskanskog narječja. Njihov prijevod nije kasniji od 1482 godine kako se to razabire iz 59 glave, gdje je govor o svetom Bonaventuri, koji je te godine proglašen svetim. Iz samog sastavka i načina izražavanja čini se, da

je prijevod iz istog doba iz kojeg i »Cvjetići svetog Franje«, jer počinju upravo sa dva poglavlja istih »Cvjetića«, koji se odnose na svetog Antuna. Imadu tri dijela: u prvom su čudesa za života svetog Antuna, u drugom čudesa poslije njegove smrti, a u trećem čudesa potvrđena pred padovanskim biskupom.

Otac Alojzije dr. Gvidaldi, franjevac konventualac, ravnatelj knjižnice svetog Antuna u Padovi, poznati je pisac i istraživalac svega što se odnosi na osvijetljenje života i djelovanja Svečeva. On je, marljivim istraživanjem po knjižnicama, naišao na ove »Cvjetiće«, složio ih i ispravio, te ih najprije djelomično u reviji »Il Santo« (1928-1932), a onda u cijelosti objelodanio u posebnom izdanju 1935 godine. Na našu molbu da ih možemo prevesti i štampati na hrvatskom jeziku, izašao nam je najpripravnije ususret, davši nam na raspolaganje književnu i umjetničku uporabu Cvjetića. Neka mu Bog, po zagovoru svetog Antuna, obilno naplati!

Na kraju pripominjemo, da su »Cvjetići« svetog Antuna već prevedeni na engleski, njemački i portugalski jezik, a mi ih sada predajemo hrvatskom narodu na njegovom jeziku, da po njima još više upozna i uzljubi velikog Čudotvorca — Sveca iz Padove.

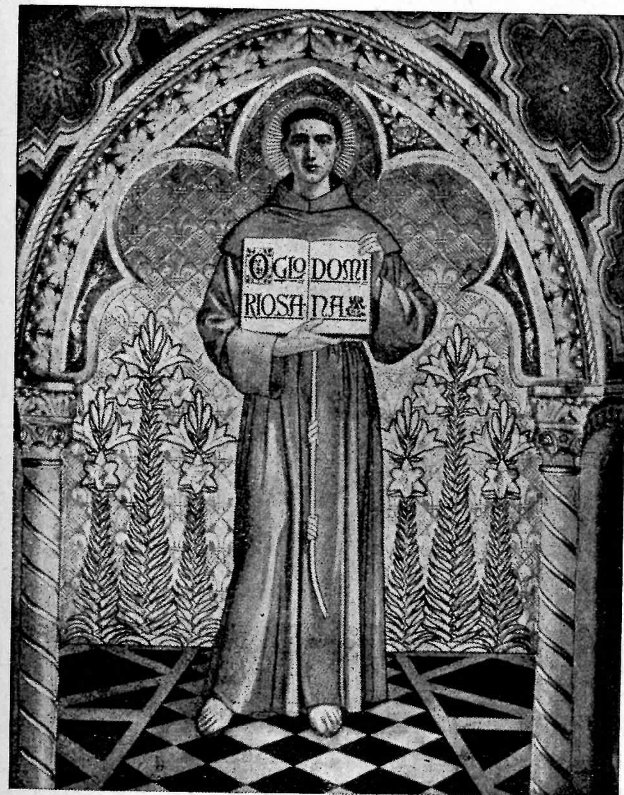
o. Serafin Gršković, franj. konventualac.

U Zagrebu, na Mlado ljeto 1937 godine.

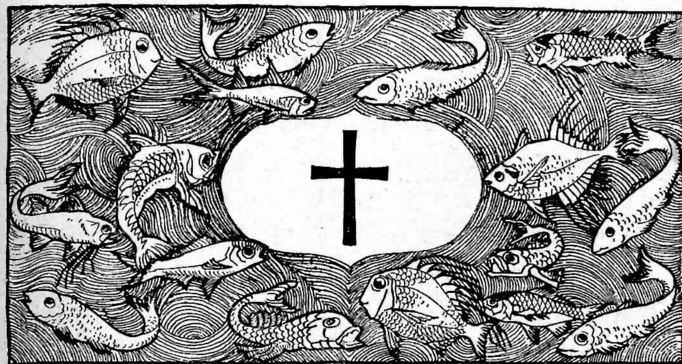

PRVI DIO

Čudesa za života svetog Antuna

Sveti Antun bijeli ljiljan od sveg svijeta je nazivan.

GLAVA 1

Kako je slavni sveti Antun propovijedao u Rimu

Slavni otac sveti Antun Padvanin bijaše jedan od izabranih drugova svetoga Franje. Njega sveti otac Franjo nazivaše »svojim biskupom«, zbog svetog života i glasovitog propovijedanja. Nalazeći se čovjek Božji Antun u Rimu u zboru papinih savjetnika, propovijedao je po nalogu Pape pred mnogobrojnim hodočasnicima, koji se bijahu tamo sakupili na proštenje i radi crkvenog sabora.

Bijaše se tu sakupilo Grka, Latinaca, Francuza, Nijemaca, Bretona, Engleza, Hrvata i od različitih drugih jezika. Pa kao što je negda Duh Sveti jeziku svetih Apostola, tako je i jeziku čovjeka Božjega Antuna dao moć, da su ga na začuđenje sviju jasno razumjeli svi koji ga slušahu. I svatko je čuo svoj jezik i govor u kojem se rodio. A govorio je o najtežim stvarima tako slatko, da se svi divljahu. Zato ga Papa nazva posebnim imenom: »Škrinja Zavjeta«.

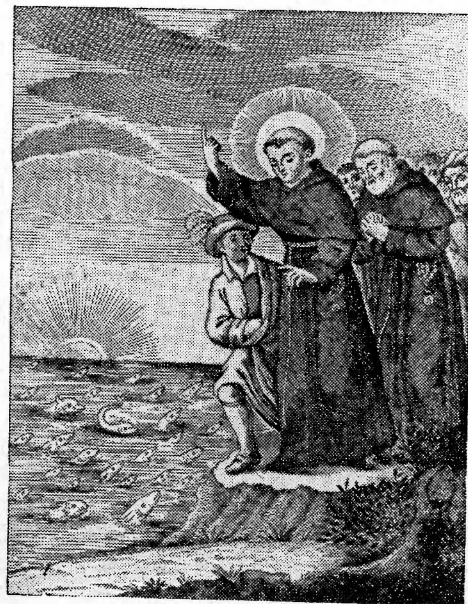
GLAVA 2

Kako je sveti Antun propovijedao ribama u gradu Riminiju

Kad je propovijedao sveti Antun u gradu Riminiju gdje bijaše veliki broj krivovjeraca, govorio je protiv njihovih zabluda, želeći ih tako privesti k svijetlu istine. Ali oni kao kamen tvrdi i okorjeli, ne samo da ne vjerovahu svetim riječima slavnoga svetog Antuna, već prezirno odbijahu da ga slušaju. Stoga prijatelj Božji Antun ode jednoga dana, po nadahnuću Duha Svetoga, na ušće rijeke blizu mora. I stojeći na obali morskoj, započne u ime Gospodina našega Isusa Krista dozivati k sebi ribe i držati im neku propovijed, govoreći: »Slušajte riječ Božju vi morske i riječne ribe, kad je preziru i neće da slušaju nevjerni krivovjerci«. I gle! Najedanput dođe pred svetog Antuna toliko mnoštvo velikih i malih riba, da ih se toliko sakupljenih nije nikada vidjelo u onom kraju. A sve držahu glavu malo nad vodom. Da si bio ondje, vidio bi kako se velike ribe približuju manjima, a manje kako prolaze ispod peraja većih, i to posve mirno. Vidio bi različite kretnje riba i kako svaka trči k sebi sličnima. Vidio bi kako se u nazočnosti Svečevoj poredaše poput šarenoga polja nakićenog različitim bojama i ukrašenog divnim slikama. Bio bi vidio jato velikih i golemih riba, kako poput uređenih četa brzo zauzimaju mjesta, da čuju blage opomene sluge Božjega Antuna. Tu bi vidio ribe srednje veličine, kako uzimaju mjesto u sredini, te kao poučene od Boga stoje mirno i bez buke, nepomične na svome mjestu. Tamo bi bio vidio veliki broj malenih riba, kako se poput hodočasnika približuju mjestu oproštenja i kako dolaze sve bliže k svetom ocu kao branitelju, tako da kod ove odozgo

naručene propovijedi bijahu na prvom mjestu pred svetim Antunom manje ribe, na drugom srednje, a na trećem, gdje bijaše voda dublja, velike i goleme ribe.

»Slušajte riječ Božju vi ... ribe ...« (Gl. 2).

Kad su se tako poredale, započne pravi sluga Božji Antun, pun duševnoga žara, svečano propovijedati, govoreći: »Sestre moje ribe! Vi dugujete prema vašoj malenkosti veliku zahvalnost Spasitelju i Stvoritelju, koji vam dade tako odlično počelo za stanovanje, da možete po volji imati sad slatku, sad slanu vodu. A dao vam je i mnoga skrovišta gdje možete

da utečete i da se sklonite od oluje. Osim toga dao vam je lijepo i prozirno počelo, da možete vidjeti kuda plivate. Još vam je Stvoritelj dao potrebnu hranu za život. Vi ste kod stvaranja svijeta dobile od Boga zapovijed, da se s njegovim blagoslovom množite. Vi ste za vrijeme potopa, dok su sve druge životinje izvan arke pogibale, ostale pošteđene od svake ozlede; providene perajama i snagom, plivate svuda kuda vam se mili. Po zapovijedi Gospodnjoj bilo vam je dano spasiti proroka Jonu i treći dan ga na zemlju izbaciti. Vi ste dale Gospodinu Isusu Kristu porezni novac, kad On, kao siromah, nije imao čim da plati porez; vi ste bile hrana vječnomu Kralju prije i poslije uskrsnuća: stoga iz ljubavi za sve to, dužne ste mnogo da hvalite i slavite Gospodina, od kojega ste primile toliko rijetkih dobara više nego sve ostale životinje.«

Na takove riječi i slične pouke, počeše nekoje ribe glasom, nekoje otvaranjem ustiju, sve pak naklonom glave iskazivati poštovanje kako mogoše, hvaleći zajedno Svevišnjega. Na iskazanom poštovanju od riba, razveseli se u duhu čovjek Božji Antun, te vičući u sav glas, govoraše: »Blagoslovljen bio vječni Bog, što ga u vodi stanujuće ribe časte više od krivovjeraca, i što ga nerazumne životinje slušaju radije od nevjernih krivovjeraca«.

I što više blaženi Antun propovijedaše to je većma mnoštvo riba raslo. I nijedna se ne udaljivaše od svoga zauzetog mjesta. Na to čudo nagrne svijet iz grada, pa i spomenuti krivovjerci, koji, vidjevši to neobično i doista divno čudo, svi padoše skrušena srca pred noge slavnoga čovjeka Antuna, moleći ga da im propovijeda. A prijatelj Božji Antun, otvorivši tada svoja usta, tako je divno govorio o katoličkoj vjeri, da je sve prisutne krivovjerce obratio, vjernike u vjeri utvrdio, a onda sve s velikim veseljem i blagoslovom otpustio. Kad su pak i ribe dobile od svetoga čovjeka dozvolu i blagoslov, odavajući glavom izražaj veselja, razdragane se raziđoše na različite strane mora. A čovjek Božji Antun, još je kroz mnogo dana propovijedao i krivovjerce obraćao s vrlo velikim uspjehom.

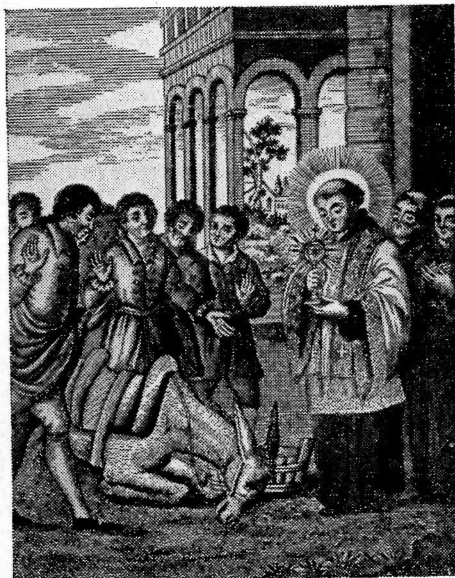
GLAVA 3

Kako je pravi sluga Božji Antun obratio jednog krivovjerca poglavicu krivovjerja

Bijaše u Romanji jedan krivovjerac imenom Bonovilo. Raspravljajući prijatelj Božji Antun s tim nadasve opakim krivovjercem, koji je nijekao spasonosni sakramenat Tijela Gospodina našega; kad ga nakon toliko toga uvjeri i skoro obrati, reče mu krivovjerac: »Dosta je raspravljanja, pređimo sada na djela«. Ako mi ti, Antune, možeš pred svima čudom dokazati, da je tu Tijelo Kristovo, obećajem ti, da ću se odreći svakog krivovjerja i pokoriti se vjeri«. Kad je Antun s velikim pouzdanjem odgovorio da to može učiniti, krivovjerac doda: »Ja ću za tri dana zatvoriti jednu životinju i mučiti je glađu, a poslije tri dana dovesti ću je pred sve prisutne i ponuditi ću joj zob i hranu. Ti ćeš pak s druge strane biti s onim, što ti tvrdiš da je Tijelo Kristovo. Pa ako životinja, tako izgladnjela, ostavi zob te se odmah okrene k onomu za koga ti tvrdiš da mu se klanja sve stvoreno, kažem ti i obećajem, da ću vjerovati«. Na što sveti čovjek, bez oklijevanja, pristane.

U određeni dakle dan nagrne silan svijet i skupi se na prostranom trgu. Odmah onaj krivovjerac, u pratnji opakog društva, izvede jednu silno izgladnjelu mazgu i donese dosta zobi. A čovjek Božji Antun

misio je u jednoj obližnjoj kapelici. Poslije Mise iznese presveto Tijelo Kristovo pred narod. I davši znak da ušute, reče mazgi: »Tebi, životinjo, kažem i zapovijedam krepošću i imenom tvojega Stvoritelja, kojega, premda nedostojan, držim doista u svojim ru-

»Tebi životinjo zapovijedam...« (Gl. 3)

kama, da odmah ponizno dođeš te mu iskažeš dužno poštovanje, da po tomu krivovjerska opačina spozna, kako je svaki stvor podložan svome Stvoritelju, od kojega svaki svećenik dobiva dostojanstvo i vlast na oltaru«.

I dok je sveti čovjek Antun ovo govorio životinji, ponudi joj krivovjerac zob. Ali gle čuda! Životinja toliko vremena mučena glađu, na riječi svetog Antuna odmah spusti glavu sve do nogu i poklekne pred živim Sakramentom, ne mareći za hranu. Na to se čudo katolici veoma obradovaše, a krivovjerci se s pravom zasramiše. Krivovjerac pak Bonovilo, odrekavši se, prema svom obećanju, najprije svakoga krivovjerja, postade vjeran i poslušan crkvenim zapovijedima.

GLAVA 4

Kako je sveti Antun pozvan od krivovjeraca na gozbu jeo otrov koji mu nije ništa naudio

Jednom se dogodilo u Italiji, da je sveti Antun bio pozvan od krivovjeraca na gozbu. Svetac se njihovu pozivu odazove; a odazvao se zato, da ih može, po primjeru Kristovu, koji blagovaše sa carinicima i grešnicima, odvratiti od njihovih zabluda. Ali, jer su krivovjerci uvijek preuzetni — čemu je uzrok okrutna i nemirna savjest — to ih je Svetac uvjerljivim dokazima i riječima pobijao. No, smišljajući oni zlo, staviše pred svetog Antuna otrovno i smrtonosno jelo, što bi mu odmah od Duha Svetoga objavljeno. Tada ih pravi nasljednik Kristov mirno i od srca pokara radi naumljenog zla; a oni lažući i slijedeći đavla, oca laži, rekoše, d a to za drugo ne učiniše, nego da iskušaju istinitost onih evanđeoskih riječi u kojima stoji: »I ako što smrtonosno popiju neće im nauditi«. Oni dakle nagovarajući ga, obećaše mu da će, ako jelo stavljeno pred njega pojede i ne naudi mu, zauvijek prigrliti evanđeosku istinu; ali ako se boji jesti, držati će da evanđeoske istine sadrže laži. Nato pravi prijatelj i sluga Isusa Krista, Antun, učinivši nad jelom znak svetoga Križa, uzme

ga i reče. »Ja ću ovo pojesti ne kao izazivatelj Božji, već kao vjerni i neustrašivi revnitelj evanđeoske istine«.

Kad je dakle pojeo hranu, ostane zdrav u tijelu i ne osjeti nikakove boli. Vidjevši to krivovjerci obratiše se na katoličku vjeru.

GLAVA 5

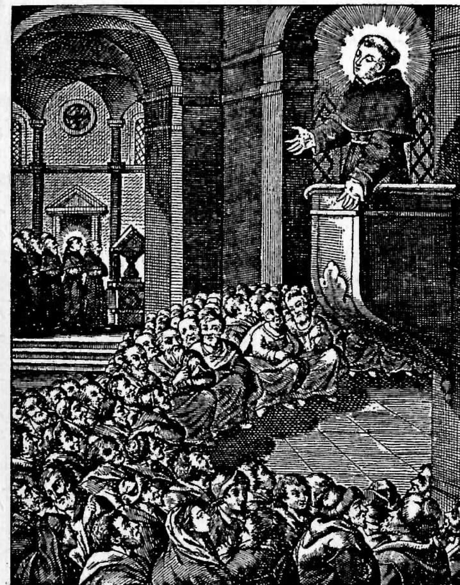
O onomu što je sveti Antun učinio kao gvardijan u Limožu, a najprije kako je u isti čas viđen na dva mjesta[1]

Dok je blaženi Antun bio gvardijan u Limožu dogodi se, da je u noći Velikog četvrtka propovijedao u crkvi svetoga Petra pred mnoštvom naroda; dok u isti sat o ponoći pjevahu Mala Braća Jutarnju. Sveti Antun kao gvardijan imao je na Jutarnji pjevati jednu lekciju (odlomak svetoga Pisma). Kad su dakle braća došla do one lekcije koju je sveti Antun imao pjevati, ončas se nađe usred kora i svečano pjevao lekciju. Uslijed toga ostadoše sva braća zapanjena, jer su znali da tada propovijeda u gradu. Ali ga sila Božja u isti čas prenese u kor među braću da pjeva lekciju, a da se kod toga od crkve svetoga Petra i naroda kojemu propovijedaše nije udaljio; samo što je u crkvi svetoga Petra, za vrijeme dok je u koru pjevao lekciju, šutio. Kad je otpjevao lekciju odmah ga nestane. Čita se u jednom njegovom životopisu, kako mu se nešto slično dogodilo i u Monpeljerskom samostanu, dok je tamo predavao. Jednoć je na neki veliki blagdan propovijedao pred svećenstvom i mnoštvom naroda. Kad je počeo propovijed, sjeti se

1 Ovo čudo: biti u isti čas na dva mjesta zove se bilokacija.

jedne svoje dužnosti. Bijaše naime tamo običaj, da na neke blagdane pjevaju na konventualnoj misi »Alleluja« dvojica najuglednije braće. A jer je ta dužnost zapala slugu Božjega Antuna, veoma je žalio

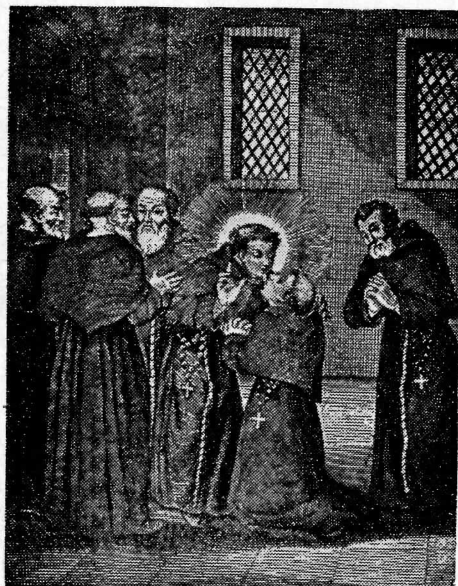
Kako je u isti čas viđen na dva mjesta (Gl. 5).

što je ne može izvršiti. Tada se nasloni na propovijedaonicu, navuče na glavu kukuljicu kao da će spavati. U taj isti čas vidjeli su ga u crkvi tako dugo pjevati »Alleluja«, koliko je tijelom bio naslonjen na propovijedaonicu, na očigled svega naroda. Nema dakle sumnje: kao što svemogući Bog prenese blaženog i svetog naučitelja Ambroza na zadušnice sve-

toga Martina; kao što prenese blaženog Oca Franju na provincijalni kapitul u Arlesu, dok je sluga Božji Antun propovijedao o natpisu svetoga Križa; tako je isto učinio Bog sa svetim Antunom, dokazujući time, kako je po zaslugama jednak spomenutim Svecima. Kad je dakle točno izvršio onu dužnost, odmah dođe k sebi i odlično nastavi započetu propovijed.

GLAVA 6

Kako je sveti Antun oslobodio jednoga novaka od napasti dahnuvši mu u usta

»Primi Duha Svetoga« (Gl. 6).

Kad je slavni sveti Antun bio gvardijanom u gradu Limožu, jedan novak imenom Petar bijaše teško napastovan da izađe iz Reda. Tada čovjek Božji Antun, brižno bdijući nad povjerenim sebi stadom i od srca žaleći zalutalu ovcu, dozna za to po objavi Božjoj, te pun Duha Božjega, otvori svojim rukama spomenutom novaku usta u koja mu dahne, govoreći: »Primi Duha Svetoga«. I proizvede divni učinak! Odmah naime, kako mladić osjeti u sebi dah svetog Oca, sruši se na zemlju i izdahne. Ali sveti Antun, u prisutnosti nadošle braće, digne ga sa zemlje svojim rukama i odmah oživi. Tada reče kako je bio uzet među anđeoske zborove i vidio čudnovate tajne Božje. Ali svetac Božji želeći da se ne njemu, već svemogućstvu Božjemu pripiše to čudo, zabrani novaku govoriti o onomu što mu bijaše objavljeno. I od tog časa ostavi tog brata svaka napast; pače, kako je sam govorio, bijaše odonda pa sve dok je živio u Redu bez svake napasti. Ne samo: nego urešen krepostima napredovao je u dobru i bio svima na izgled.

GLAVA 7

Kako je sveti Antun oslobodio jednog redovnika od putene napasti

Jednom ode mili priznavalac Isusa Krista blaženi otac Antun po nadahnuću Božjem u opatiju Solinjak u biskupiji limoškoj, gdje je jedan redovnik dugo trpio putene napasti, ma da je postovima, molitvom i bdijenjima trapio svoje tijelo. Ali Bog bijaše odredio, da ga tih napasti oslobodi slavni sveti Antun. Kad je dakle spomenuti redovnik čuo i doznao za svetost blaženog Antuna, ode k njemu te mu u ispovijedi

otkrije svoje grijehe. Još ga u ispovijedi pouzdano i ponizno zamoli za pomoć i utjehu. Tada sveti i milosrdni otac povede redovnika nasamo, skine sa sebe svoju tuniku i obuče je tom napastovanom redovniku. Netom je ovaj obuče, osjeti kako mu se utisnula kao neka krepost, koja je izišla iz jednog čistog i neokaljanog srca, i obuzdala mu svu težinu putenosti. I otada postane tako čist i nevin, da nije nikada više osjećao putenih poriva, kako je mnogima kao i nekojim redovnicima priznao.

GLAVA 8

Kako je sveti Antun jednoj svojoj štovateljici povratio iščupanu kosu

U onom kraju bijaše jedna žena, koja je mnogo štovala Malu Braću, pa im je kojiput kupovala potrebite stvari. A imala je ljubomornog i veoma bezbožnog muža. Kad je dakle jednog dana bila mnogo zaposlena kod Male Braće, da se tek naveče kući vratila, grdeći je muž, reče joj: »Zar sada dolaziš od svojih ljubavnika«. Ona odgovori: »Istina, da dolazim od Male Braće, koju iz ljubavi k Bogu mnogo volim, te sam od ljubavi prema njima toliko zakasnila«.

Tada muž razjaren, zgrabi je za kosu i toliko je s njome drmao amo tamo, da joj je svu kosu iščupao. Kad je ona to vidjela, puna vjere, skupi kosu, položi ju na jastuke, i uredivši glavu, pošalje sutradan po svetog Antuna, da dođe odmah k njoj, jer joj je zlo. Misleći Svetac da se želi ispovijediti, odmah dođe k njoj. A ona će mu: »Brate Antune, evo koliko sam pretrpjela radi vaše braće«. I ispričavši mu što joj se dogodilo, pouzdano doda: »Ako se za mene Bogu

pomolite, sigurna sam, da će mi Bog povratiti kosu u prijašnje stanje«. A svetac joj reče: »Idi, ženo! Zato si me pozvala ovamo!«

»... evo koliko sam pretrpila radi vaše braće« (Gl. 8).

Vrativši se sveti Antun u samostan, pozove svu braću, ispriča im što se ženi dogodilo i što od njih ponizno traži. Onda sveti Antun reče: »Braćo moja, pomolimo se na njezinu nakanu: nadam se, da će Bog nagraditi njezinu vjeru«.

I pomolivši se Svetac, odmah joj se povrati kosa na glavu kako bijaše prije. A kad joj se muž vrati, pokaže mu glavu i ispripovijeda mu što joj se dogodi.

Tada on sav zbunjen, odbaci ljubomoru i svaku sumnju, te je otada veoma častio Malu Braću i bio im uslužan.

GLAVA 9

Kako se po zaslugama svetog Antuna nije dotaknula kiša jedne služavke koja se mnogo trudila za Malu Braću

Kad je sveti Antun došao u biskupiju limošku, gdje je već prije otvorio jedan samostan za Malu Braću, napravi za sebe jednu sobicu u nekoj spilji nedaleko samostana; tu izdube u stijeni jamu iz koje poteče izvor obilne vode i posveti se razmatranju u strogoj pokori osamljenog života. Kada kuhar nije imao što da braći pripravi, zamoli Svetac jednu gospođu, svoju štovateljicu, da mu iz svoga vrta pošalje povrća, da nahrani svoju braću.

Tada je lijevala kiša. Gospođa dakle pozove svoju sluškinju i lijepo je zamoli, da ide odmah u vrt i donese što je potrebno, da se skuha Maloj Braći. Sluškinja se tomu veoma opirala, ispričavajući se, da lijeva kiša. Ali konačno, na molbu svoje gospodarice, popusti, ode u vrt i nabere sve potrebito za kuhinju Male Braće, te ponese u samostan, koji bijaše veoma udaljen od grada. Čudnovato! Sa svim tim što je neprestano kišilo, nije ništa pokisnula, pa ni odijelo. Kad se vratila svojoj gospodarici suhih haljina, pripovijedala je kako je kiša neprestano lijevala, a da je se nije dotaknula. Ovo čudo, koje je čuo od svoje majke, pripovijedao je s velikim veseljem Petar iz Brive, kanonik u Noblecu, sin one gospođe.

GLAVA 10

Kako je sveti Antun otkrio svojoj braći đavolsku varku

Dok je slavni sveti Antun boravio u gore spomenutom mjestu, dogodi se jednoga dana poslije Kompletorija,[1] — dok je Antun bio po običaju na molitvi —, da nekoja braća, koja bijahu izvan crkve, opaziše na jednom prostranom polju njihovog prijatelja mnoštvo ljudi, kako se braći pričinilo, kao da hoće potpuno oštetiti ono polje i usjev sasvim iščupati. Žaleći braća na tolikoj šteti vrlog prijatelja njihova Reda, smjesta odoše i javiše to svetom Antunu. Ali im čovjek Božji odgovori: »Ostavite, braćo, ostavite to i idite na molitvu. Kažem vam, da je to naš protivnik đavao, koji svim silama nastoji da nas noćas uznemiri i odvrati naša srca od molitve. Vidjeti ćete, da neće biti ovaj put nanešena nikakova šteta našem prijatelju«.

Braća poslušaše svete opomene njihova svetog oca, čekajući do jutra, da vide kako će se stvar svršiti. Kad ujutro pregledavši odasvuda polje, uvjeriše se, da je netaknuto i neoštećeno kao i prije. Sada spoznaše da je to bila đavolska varka, a spoznaše također pobožnost Svečevu i moć njegove molitve, te su ga odonda više štovali.

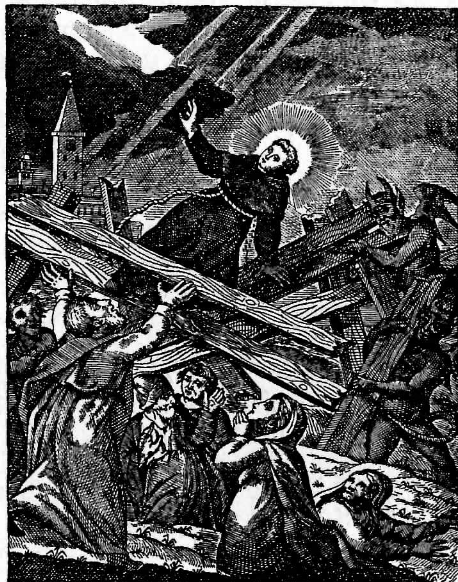
GLAVA 11

Kako je sveti Antun prorekao jednu đavolsku varku

Kad je sveti Antun jednom propovijedao kod svetog Junijana u Limožu dođe toliko mnoštvo naroda, da kolikogod bijaše crkva velika nije mogla sve primiti. Stoga je sveti Antun, zbog velike navale na-

[1] Kompletorij je molitva koja se moli pred večer.

roda, morao otići na široki trg. Kad mu dakle napraviše od drva jedno povišeno mjesto, popne se na nj i odmah na početku naokolo stojećima reče: »Znam, da će neprijatelj-đavao naskoro napasti moj govor: ali ne bojte se, jer neće nikomu nauditi svojom zlobom«.

»Kako je prorekao jednu đavolsku varku« (Gl. 11).

I doista ne prođe mnogo, mjesto na koje se sveti Antun popeo, na očigled svih slušalaca sruši se na zemlju, a da se nije ni Svecu, niti komu drugomu što zla dogodilo. Zbog toga je narod još oduševljenije štovao čovjeka Božjega, iz kojeg je vidio da otsijeva proročki duh. I podignuvši iznova ono mjesto, svi ga još pomljivije slušahu.

GLAVA 12

Kako je sveti Antun neustrašivo govorio protiv mâna

Kad je sveti Antun propovijedao u Buržé-u u pokrajini Beri na sinodi,[1] upravi svoj govor na nadbiskupa, te mu pun duševnog žara reče: »Tebi, mitronošče govorim«, i s tolikim žarom stane udarati po stanovitim manama u koje bijaše nadbiskup u svojoj savjesti zapleten, te ga s tako jasnim i jakim dokazima svetog Pisma počne koriti, da je odmah ganuo nadbiskupa na pokajanje, suze i očitu pobožnost. Po svršenoj propovijedi povede ga nadbiskup nasamo i otvori mu ranu svoje savjesti. Odonda bijaše pobožniji, Malu Braću je više štovao, a u službi Božjoj bijaše revniji.

GLAVA 13

Kako je sveti Antun svojim zaslugama spriječio da se obilna kiša nije dotaknula njegovih slušatelja

Kad je sveti Antun pozvao jednom u Limožu narod na propovijed, skupi se toliko mnoštvo, da je svaka crkva bila premalena da ga toliko primi. Stoga sabere narod na jedan prostrani trg, nazvan Fossa de Arene, gdje su negda bile palače pogana. A učinio je to zato, da može ondje narod stajati i bolje biti poučen u nebeskim stvarima. I dok je Svetac slatkim i zanosnim riječima govorio narodu, samo da što više svrati njegovu pažnju, začu se najednom grmljavina, vidjelo se jako sijevanje, i počne lijevati kiša. Narod u strahu pred nevremenom i kišom stane se razilaziti. Ali ga čovjek Božji blagim riječima osokoli, go-

[1] Sinoda je svećenička skupština jedne biskupije, kojoj pretsjeda biskup.

voreći mu: »Ne mičite se i ništa se ne bojte kiše, jer se uzdajem u Onoga koji ne posramljuje nikoga koji se u Nj uzda. Kiša vam neće ništa nauditi«.

»Ne mičite se... Kiša vam neće ništa nauditi«. (Gl. 13).

Na te riječi svetog Antuna narod se smiri. I Bog, koji zadržaje vodu u oblacima, zadrži kišu nad njima tako, da dok je kiša unaokolo lijevala, nijedna kapljica nije pala na slušatelje, nakon onih riječi čovjeka Božjeg. A kad je napokon poslije dužeg vremena svršila propovijed, — svi se digoše i gledajući naokolo vidješe svu okolinu mokru, ali na ono mjesto gdje Svetac propovijedaše nije pala nijedna kapljica. I hvaljahu Božju moć u Svecu svojemu.

GLAVA 14

Kako je jedan luđak ozdravio njegovim pascem

Kad je sveti Antun jednom propovijedao, ustane iz mnoštva jedan luđak, koji smetaše slušatelje riječi Božje. Zato ga Svetac blago opomene da šuti. No luđak odvrati, da neće dotle šutiti dok mu ne da svoj pasac. Nato Svetac skine pasac i položi ga na nj. A luđak ga primi i poljubi, i odmah dođe k svijesti i razumu. Svi se u čudu baciše na zemlju i zahvališe Bogu na njegovom oslobođenju. A on potakne narod da slavi Boga u sluzi svojemu Antunu.

GLAVA 15

Kako je Anđeo odnio list što ga je sveti Antun napisao Provincijalu

Boraveći slavni sveti Antun u Padovi, poslije teških i dugotrajnih napora u propovijedanju, ispovijedanju kao i u davanju duhovnih savjeta, zaželi napokon, radi duševnog smirenja, da se posveti molitvi i razmatranju. Stoga pisa Provincijalu, da mu dozvoli otići u jedno drugo zgodnije mjesto za mir i razmatranje.

Kad je dakle sveti Antun napisao list, ostavi ga na stolu te pođe Gvardijanu, moleći ga ponizno, da mu priskrbi jednoga koji bi odnio njegovo pismo. Kad je našao nosioca, ode sluga Božji po pismo. Ali tražeći pomljivo na onom mjestu gdje ga ostavi, ne nađe ga. Sada pomisli sveti Antun, jer nije mogao naći pismo, da možda Bogu nije drago što on odilazi odanle. Stoga se predomisli i reče Gvardijanu, da ne mora predati pismo. I gle čuda! Nakon toliko

dana, koliko bi trebalo nosiocu ići i vratiti se od Provincijala, primi blaženi Antun pismo od Provincijala, u kojem mu odgovara na ono što je u pismu napisao i dozvoljava mu, da može otići u zatraženo mjesto za svoju duhovnu utjehu.

Opravdano je dakle vjerovati, da je koji Anđeo u ljudskoj prilici odnio ono pismo Provincijalu, da udovolji svetom Antunu i da čudom dokaže, kako je Bogu mila njegova molba.

GLAVA 16

Pohvala blaženog Antuna u Tumačenju o anđeoskim Vlastima

Po želji blaženoga Franje bio je blaženi Antun određen na općoj skupštini Reda, da prvi uči bogoslovlje zajedno s bratom Adamom iz Engleske. I odoše k Opatu svetog Andrije u Verčeli, — tada naime bijaše premješteno sveučilište iz Milana u Verčeli, — koji je među svim bogoslovima bio smatran kao najsposobniji, i koji je preveo iz grčkoga na latinski knjige blaženoga Dionizija. Učeni Opat ih veoma ljubezno primi i s tolikim uspjehom ih poučavao te govoraše, da je po neukima postao učen, i da je u njihove duše usadio nebeske Vlasti. I u ono pet godina što kod njega proučavahu knjige blaženoga Dionizija, dođoše do tolike oštroumnosti i znanja, da se činilo te su ne samo naučili one Vlasti već ih i prošli. Stoga časni Opat, u spomenutom Tumačenju, govoreći o blaženom Antunu u trećem poglavlju pod slovom U ovako kaže: »Ljubav često prodire onamo kamo filozofska spoznaja ne može; stoga čitamo, kako nekoji sveti biskupi, ne toliko učeni u filozofiji, želeći shvatiti mistično bogoslovlje, uzdigoše se k nebu, te oštroumnošću svojom prekoračiše filozofsku spoznaju čak

do presvetoga Trojstva. Ja sam se o tome uvjerio u bratu Antunu, mojem dobrom prijatelju, iz Reda Male Braće. Koji, premda, slabije upućen u svjetske znanosti, sa svim tim, raspaljen čistoćom i žarom duha, čeznuo je za mističnim bogoslovljem i obilno ga upio. Tako da mogu reći o njemu ono što je o Ivanu Krstitelju napisano: »On bijaše svijetlo koje gori i svijetli«; budući je u duši izgarao od ljubavi, a izvana svijetlio kreposnim djelima«.

Pismena izjava blaženog Franje (Gl. 16).

Zato se ovaj Svetac nije usudio braći predavati prije nego je dobio dozvolu od blaženog Franje, koji mu je, kako se pripovijeda, dao ovu pismenu izjavu:

»Mojem predragom bratu Antunu, brat Franjo šalje pozdrav u Kristu. Drago mi je, da predaješ braći sveto bogoslovlje, ali tako da tim učenjem ne ugasiš duh svete molitve i pobožnosti, kako to propisuje Pravilo. Bio blagosloven. Amen«.

A kako neki kažu, blaženi je Antun bio drug svetog Dominika, dok bijahu redovnički Kanonici.

Kad je pak jednom u Padovi neki opat propovijedao, a sveti Antun ga čuo kako spominje riječi svetoga Pavla upravljene Dioniziju, sav izvan sebe od Božje miline, osta dugo zanesen.

GLAVA 17

Kako je molitvom svetog Antuna bio prisiljen jedan novak koji bijaše istupio iz Reda da mu vrati psalterij[1]

Boraveći slavni sveti Antun u Monpeljeru, i to na brdu Pesulanu, gdje je braći predavao bogoslovlje, dogodi se, da mu je jedan novak, koji je istupio iz Reda, kradomice odnio psalterij s bilješkama od velike vrijednosti, iz kojega je sluga Božji predavao. Kad je blaženi Antun za to čuo, veoma se ražalosti. Zato počne moliti i s pomoću Božjom dogodi se, da je novak, kad je htio u bijegu preći neki most, susreo strašnog đavla sa sjekirom u ruci, prijeteći mu se: »Vrati se sluzi Božjemu Antunu i u svoj Red s psalterijem, inače ću te po zapovijedi Božjoj sasjeći i u rijeku baciti«.

Nato novak prestrašen i osupnut, još se malo opirao; ali đavao onako gadan, crn i strašan u jedan čas izraste u takovu grdesiju da se novak, pun

[1] Psalterij je molitvenik psalama.

straha Božjega, vrati čovjeku Božjemu Antunu i donese mu psalterij; i spoznavši svoj grijeh, uz mnoge suze, bi primljen natrag u Red.

GLAVA 18

Kako je sveti Antun očuvao jedno dijete koje bijaše u kipućem kotlu

»Nađe dijete u kotlu kipuće vode...« (Gl. 18).

Kad je jednoga dana došao blaženi Antun u neko selo da propovijeda, jedna je žena držala svog sina uz kotao, da ga okupa. Saznavši da će sveti

Antun propovijedati, zaželi ga čuti, i kao izvan sebe misleći, da polaže dijete u kolijevku, stavi ga u kotao. I u žurbi zaboravi na sina, potrči na propovijed, ostavivši ga ondje.

Kad je propovijed svršila, na povratku kući, upitaše je susjede gdje joj je sin. Tada se sjeti da ga je ostavila kod vatre. Bojeći se da nije izgorio, stade čupati kosu i hvatati se za glavu te zapomagati kako je nesretna. I kada je brzo došla kući u društvu mnogih osoba, nađe dijete u kotlu kipuće vode kako se igra. Sada svi prisutni, videći dijete potpuno neozlijeđeno, veoma zadivljeni, glasno zahvališe Bogu i slavnom svetom Antunu.

GLAVA 19

O jednom mrtvom djetetu koje je slavni sveti Antun čudesno uskrisio

Kad je još jednom došao sveti Antun u neko selo da propovijeda, dođe da ga sluša i jedna veoma pobožna žena, koja je ostavila svojega sina u kolijevci. Vrativši se poslije propovijedi kući, nađe ga mrtva u kolijevci. Veoma ožalošćena nad smrću svojega sina, puna vjere vrati se blaženom Antunu, moleći ga, da joj ga uskrisi. Izrazivši joj sveti Antun sućut, pouzdano joj dva do tri puta reče: »Idi ženo, Bog će ti dobro«. Vjerujući riječima svetog Antuna, vrati se kući i nađe svog sina živa kako se igra s kamenčićima, kojih prije nikada nije imao.

GLAVA 20

Kako je slavni sveti Antun bio viđen da drži na rukama preslatko Dijete Isusa Krista Gospodina našega

Kad je jednom pobožni sveti Antun propovijedao u nekom gradu, primi ga na konak jedan gospodin, koji mu dade zgodnu, odijeljenu sobu, da se može što bolje posvetiti nauci i razmatranju.

»... opazi... prekrasno i dražesno dijete« (Gl. 20).

Idući taj gospodin po svojoj kući, pobožnom znatiželjnošću oprezno zaviri u sobu gdje se sveti Antun molio. I kroz pukotine opazi na rukama svetog

Antuna jedno prekrasno i dražesno dijete, koje je Svetac slatko grlio i cjelivao, promatrajući lice tog djeteta. Taj gospodin sav u čudu i izvan sebe mišljaše, otkuda je moglo doći tako dražesno i lijepo dijete. Tada dijete, koje bijaše Gospodin Isus, objavi blaženom Antunu, kako ga je onaj gospodin vidio. I poslije duge molitve, kad je dijete otišlo, blaženi Antun pozove k sebi gospodina i ponizno ga zamoli, da nikomu ne kaže što je vidio, dok on živi. A poslije smrti svetog oca onaj gospodin, prisegom na sveto Evanđelje i zakletvom, plačući od ganuća, otkrije sve što je vidio. Na hvalu dobrog Isusa. Amen.

»grijesi ispisani na jednoj cedulji ... izbrisani« (Gl. 21).

GLAVA 21

Kako su zaslugom Svečevom grijesi ispisani na jednoj cedulji bili izbrisani

Kad je jednog dana sveti Antun propovijedao toliko se jedan, koji ga je slušao, radi svojih grijeha raskajao, da nije od silnoga plača nijednoga mogao kazati. Tada će mu Svetac: »Idi i napiši na jednu cedulju sve svoje grijehe kojih se sjećaš, pa mi je odmah donesi«. Kad je on to učinio, odmah su bili Svečevom vlašću svi izbrisani.

GLAVA 22

Kako je sveti Antun dok je propovijedao prepoznao đavla, koji je ušao u crkvu u prilici jednog viteza

Na neki blagdan, dok je slavni sveti Antun u crkvi propovijedao, uđe u nju stari neprijatelj đavao u prilici jednog viteza i uruči pismo jednoj odličnoj gospođi, čijega sina je naročito mrzio. Sadržaj pisma je bio, kako je njezin sin bio negdje napadnut i mučen od svojih protivnika.

Tada blaženi Antun, koji je na svoje uši čuo, da mu se od svega toga nije ništa dogodilo, odmah reče: »Gospođo, ne boj se! jer je sin tvoj živ i zdrav, i neozlijeđen će se vratiti. I znaj, da je ovaj, koji je poslije svega toga došao, đavao, koji je sve to tako udesio, da omete propovijed«. I đavla odmah nastane poput dima.

GLAVA 23

Kako je sveti Antun sastavio jednu staklenu čašu koja se bila razbila, i kako je napunio posudu vinom koje se bilo razlilo

Kad je Svetac bio imenovan gvardijanom, zaputi se sa svojim drugom[1] u Italiju. Prošavši Provansu ili Langvedok,[2] dođe u neko mjestance. Videći ih jedna žena izmorene od gladi, sažale joj se i iz ljubavi k Bogu uvede ih u svoju kuću. I skrbeći kao druga Marta postavi im na sto kruha i vina, i posudi od svoje susjede jednu staklenu čašu. Ali Bog htijući učiniti čudo, pripusti, da spomenuta žena, kad je natočila iz posude vino za braću, ostavi nesmotreno otvoren pipac na posudi, tako da se vino razlilo po svemu podu. A i drug blaženog Antuna nosio je čašu i položivši je neoprezno na sto tako je razbije, da mu jedna polovica ostane na stolu a druga u ruci.

Kad su dakle već skoro poobjedovali, htjede ipak žena, da utješi Sveca, donijeti drugo vino. Ušavši u podrum, nađe skoro sve vino razlito po podu. Stoga se vrati braći sva zaplakana i potištena, radi gubitka vina.

Ispričavši sve blaženom Antunu, jako mu se sažali. A on nagne glavu na sto i vruće se pomoli Gospodinu. I gle čuda! Dok ga je žena promatrala kako se moli, ona čaša od stakla, koja bijaše na jednoj strani stola, vlastitim pomicanjem postavi se na otrgnuto dno čaše, koje bijaše na drugoj strani stola. Videći to žena začudi se, brže bolje primi čašu i snažno je strese, te opazi kako se moćnom molitvom svetog Antuna čaša opet sastavila.

[1] Po svoj prilici blaženi Luka Beludi iz Padove.

[2] Langvedok, stara pokrajina u Francuskoj.

Sad ona pomisli, kako se Svečevim zagovorom sastavila razbita čaša, da bi se i razlito vino moglo sabrati. Stoga pohita u podrum i nađe bačvu, u kojoj bijaše jedva polovica ostala, tako punu, da se po čepu razlijevalo vino koje je vrelo kao da je mlado.

Kad je to žena vidjela i spoznala u Svecu prst Božji, veoma se razveseli i čudom začudi. A sveti Antun, videći da je uslišan, kao pravi učenik Kristov, iskreno ponizan, odmah ode odanle, da ga ne bi drugi častili.

GLAVA 24

O onomu što učini slavni Svetac u Italiji. A najprije o jednom zgrčenom, a onda ozdravljenom djetetu.

Kad je slavni Svetac boravio u Italiji posvetio se propovijedanju i ispovijedanju. Jednom ode poslije propovijedi, da izmakne vrevi naroda, samotnim putem. Tada neka žena, koja je imala jednog sina sa zgrčenim nogama od rođenja, lutajući svuda, nosila ga na rukama, dok se napokon ne namjeri na blaženog Antuna. Bacivši mu se pred noge, zaklinjala ga suznim očima, da se smiluje neutješenoj majci, i da se dostoji znakom svetoga Križa blagosloviti joj sina, jer se čvrsto nada da će joj potpuno ozdraviti. Svetac se tome iz najdublje poniznosti opirao, a ona još jače plačući i zaklinjući uporno moljaše: »Smiluj se, imaj milosrđa sa mnom!«

Dobri otac dirnut samilošću, a k tomu potaknut od svog druga poznatog radi dobrote,[1] načini nad bolesnikom znak svetoga Križa, blagoslovi ga u ime i u krepost Kristovu. Čudnovato! Dijete se odmah

[1] Blaženi Luka Beludi iz Padove.

uspravno digne i onaj kojega je tužna majka na rukama nosila, vrati se svojoj kući veseo i zdrav.

Videći to svetac, zahvali svemogućemu Bogu, jer nije pripisivao svojim zaslugama nego vjeri žene ovo čudo. Stoga je Svetac zamoli, da toga nikome ne kazuje dok on živi.

GLAVA 25

O jednoj uzetoj djevojčici koju je blaženi Antun ozdravio

Bijaše neka četirigodišnja djevojčica imenom Padovana, koja bijaše tako uzeta na nogama da nije mogla hodati, već je po zemlji plazila kao zmija. K tomu iznemogla od padavice, često je jadno padala na zemlju, pjeneći se.

Njezin otac imenom Petar, noseći je beznadno na rukama, namjeri se na blaženog Antuna, koji se vraćao s propovijedi. Petar s velikim poštovanjem i pouzdanjem zamoli svetog Antuna, da mu znamenuje kćerku znakom svetoga Križa. Videći blaženi Antun živu vjeru tog čovjeka, znamenuje djevojčicu u ime Presvetoga Trojstva od glave do nogu.

Kad je to učinio, odmah je moć Božja djelovala, i bolesnici omogućila hod tako, da je slobodno, bez ikakva sredstva ili pomoći mogla ići. K tomu odmah ozdravi i od padavice.

GLAVA 26

Kako je Svetac očuvao haljinu jedne žene koja je pala u blato

U Padovi bijaše jedna plemkinja, koja je s velikim mnoštvom naroda pratila svetog Antuna, kad

je išao na selo propovijedati. Prolazeći nekom livadom padne u blato, radi velike gužve naroda. Dobro je znala u kakvoj je pogibelji koliko za sebe, toliko za skupocjenu haljinu, koju je istom obukla.

Stoga se ponizno preporuči Bogu i Njegovom sluzi svetom Antunu, da je obrani i očuva, jer se jako bojala srdžbe svoga okrutnog muža, ako se vrati kući s uprljanom haljinom.

Odmah dobije pomoć koju je tražila. Čudnovato, zaista! Kad se je htjela vratiti kući, na čudo svoje i svih nazočni, koji slučaj vidješe opazi, da joj haljina nije nigdje zamazana. Zahvaljujući se Bogu i blaženom Antunu, dođe s velikim veseljem u mjesto gdje je bila propovijed.

GLAVA 27

Kako je jedna dobra žena, koja je ostala kod kuće čula iz daljine propovijed svetog Antuna

Jedna dobra i pobožna žena zaželi da sluša propovijed slavnoga svetog Antuna, koji bijaše izašao da sije spasonosno sjeme riječi Božje. Ali, jer joj muž zabrani, ostane žalosna kod kuće. Onako žalosna ode na tavan, da gleda barem onaj kraj u kojemu Svetac propovijedaše, kad joj bijaše uskraćeno slušati ga. Gledala je kroz prozor i promatrala okolinu upravo onog časa kad Svetac propovijedaše.

Slušaj, pa se čudi! Dok je ona tako pomno promatrala, odmah je, krepošću Onoga, koji običaje ispuniti svete i pravedne želje, čula glas svetog propovijednika. Obuzeta nekim neobičnim osjećajem, ostane veoma dugo na prozoru. Ukorena od muža radi toga, odgovori mu: »Ja čujem kako brat Antun propovijeda.«

Tomu se on duhovito naruga, jer je znao, da je nemoguće čuti glas čovjeka udaljenog dvije milje. A kad je ona to stalno tvrdila, dođe muž k onom istom prozoru, da se uvjeri o ženinoj tvrdnji. Kada je s tog prozora, zaslugom svoje vjerne žene jasno čuo i razumio glas svetog propovijednika, zahvali Bogu i njegovom sluzi svetom Antunu. Odonda sklopi osobito prijateljstvo sa svetim Antunom, i nikada više ne uskrati ženi, da udovolji svojoj pobožnosti.

GLAVA 28

Kako je sveti Antun ozdravio jednoga koji si je otsjekao nogu

Žudeći čovjek Božji Antun za spasom neumrlih duša, pružao je grešnicima sva moguća sredstva samo da se ostave grijeha. Stoga slušaj čudo koje se dogodilo. Često puta se on ukazao noću mnogim osobama i zvao ih imenom, kako su te osobe pripovijedale braći, te im govorio: »Idite k tomu i tomu redovniku ili svećeniku i ispovijedite grijeh što ste ga tada i na tom mjestu počinili«. Za taj grijeh nije nitko znao nego samo Bog. Tako i na taj način bijahu mnogi grijesi, koje se od stida ne usudiše ispovijediti, izbrisani u sakramentu Pokore.

Jednoć se dogodi, da se jedan iz Padove imenom Leonard, ispovijedao kod čovjeka Božjega Antuna. Između ostaloga mu ispovijedi, da je majku udario nogom tako, da je pala na zemlju. Čovjek Božji ga u revnosti duha oštro ukori, te mu između ostaloga reče: »Noga koja udara oca ili majku, imade se s mjesta otsjeći«.

Priprosti čovjek, ne shvativši pravo ukor, veoma

ožalošćen radi grijeha i oštrog ukora što mu ga sveti Antun dade, brže bolje vrati se kući i odmah si otsječe nogu. Glas o tako teškoj pokori naloženoj radi onog grijeha, raširi se po cijelom gradu, te dođe i do ušiju Leonardove majke, koja se brzo vrati kući. Kad je vidjela sina onako osakaćena i čula za uzrok, ode k braći vičući i tužeći se na svetog Antuna što je radi tog razloga unesrećio njezinog sina.

»napravi znak Križa... i stopalo je bilo spojeno...« (Gl. 28).

Tada se Svetac počne razložno ispričavati i odmah dođe k njemu. Kad se pobožno pomolio, združi stopalo s nogom, napravi znak Križa, te malo

povrh svojim svetim rukama protrlja i stopalo je bilo već spojeno i učvršćeno s nogom, kao da mu nije nikada ništa zla bilo. Onda se veoma veseo i zdrav digne, skačući, veseleći se i hvaleći Boga i svetog Antuna.

GLAVA 29

Kako je sveti Antun neustrašivo govorio protiv okrutnog ubojice

U Padovi bijaše jedan moćni i veoma okrutni silnik imenom Ezelino da Romano, koji je ispočetka u Veroni mnoge ljude posmicao. Kad je za to doznao čovjek Božji Antun, pokuša neustrašivo ići sam k njemu. I kad dođe preda nj, ovako mu reče: »Neprijatelju Božji, okrutni silniče i bijesno pseto, kada ćeš prestati s prolijevanjem kršćanske krvi? Evo ti prijeti nemilosrdan i strašan sud Božji«. I otčita mu toga mnogo ozbiljno i oštro.

Unaokolo stojeći panduri čekahu po običaju na mig, da ubiju slavnog Sveca. Ali dopuštenjem Božjim dogodi se drukčije. Na riječi čovjeka Božjeg, onaj silnik raskajan, zaboravi na svu okrutnost srca i postade blag kao janje. Odmah prebaci oko vrata konopac, klekne pred svetog Antuna i na veliko začuđenje sviju nazočnih prizna svoj grijeh, obećavši, po želji sluge Božjega, da će se popraviti.

A kad Svetac ode, reče silnik svojim drugovima: »Ne čudite se ovom što sam učinio; jer vam iskreno priznajem, da sam iz lica ovog blaženog oca vidio kako izlazi neki božanski sjaj, koji me toliko potrese, da na strašan onaj pogled mišljah biti odmah strmoglavljen u pakao«.

Poslije toga je spomenuti silnik uvelike cijenio slavnoga Sveca. I dok je živio uzdržao se od mnogog zla što bi ga inače bio počinio, kako je sam priznavao. A kad sveti Antun veoma često i neustrašivo propovijedaše proti silnikove okrutnosti, pričinjao se kao da ga to ne uznemiruje i kao da ne uzima za zlo.

»Neprijatelju Božji, okrutni silniče...« (Gl. 29).

A htijući zlobno iskušati čestitost i pravičnost Svečevu, pošalje mu jedan lijepi dar po svojim slugama, kojima reče: »Ponesite s moje strane ovaj dar bratu Antunu, ali što poniznije možete. Pa ako ga primi, odmah ga ubijte; ako li pak sve ovo s prezirom odbije, strpljivo podnesite i vratite se, ne čineći mu ništa nažao«.

One licemjerne sluge došavši k svetom Antunu s velikim poštovanjem, rekoše mu: »Sin tvoj Ezelino da Romano preporuča se u tvoje molitve, proseći te, da primiš ovaj mali dar što ti ga šalje i da se moliš Gospodinu za spas njegove duše«. A sveti Antun, doznavši po nadahnuću Božjem za njihove zasjede, s prezirom odbije njih i njihov dar govoreći, da ne želi ništa primiti od tih nesretnika, već da im sve bude na propast. I stade ih sveti Antun koriti govoreći: »Nosite se odavle, da ne okaljate i ne osramotite svojom prisutnošću ovu kuću«.

Oni dakle smeteni, vratiše se silniku, kazujući mu sve redom što se dogodilo. Tada im silnik reče: »To je čovjek Božji; pustite ga neka govori o meni što hoće«.

GLAVA 30

Kako je đavao stegnuo vrat svetom Antunu da ne može propovijedati

Videći đavao koliko dobro i korist tvori čovjek Božji Antun svojim svetim propovijedima, obraćajući duše na put spasenja, te kako mnogi zlikovci i grešnici ostavljaju grijeh i daju se na pokoru, uvelike mu je zaviđao, te je upro sve sile, da ga, po mogućnosti, u tom spriječi. Dok je dakle neprestano s velikom revnošću propovijedao, jedne noći, kad se sveti Antun molio, stegne mu đavao vrat i grlo tako silno, da ga je skoro zagušio. Ali Antun, zazvavši u pomoć milosrđe Božje i ime preslavne Djevice Marije, natjera đavla u bijeg, a sluga Božji ostane pobjednikom.

GLAVA 31

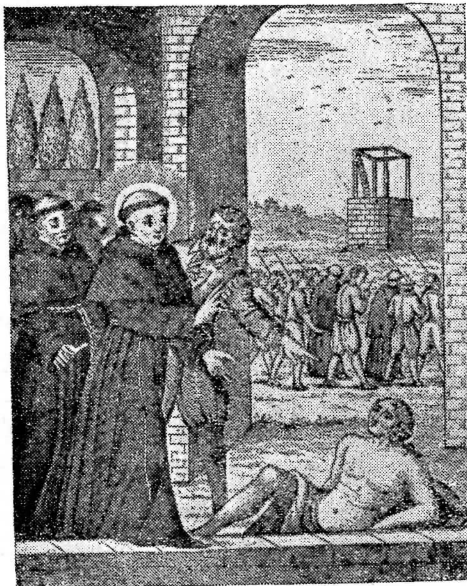
Kako je sveti Antun učinio da je mrtvac progovorio i kako je oslobodio svoje roditelje od klevete

Drugom zgodom htjede đavao da sa svom lukavošću i himbom ražalosti svetog Antuna. U Portugalu, u gradu Lizboni, gdje stanovahu roditelji sluge Božjega, zavede đavao jednog bezdušnika, da oko ponoći ubije jednog čovjeka svog neprijatelja. Kad ga je ubio ponese lješinu i baci je na posjed Antunovih roditelja te pobjegne.

Ujutro slijedećeg dana nađoše susjedi krv okrutno prolivenu po cesti, te istraživahu što bi to bilo. Idući amo tamo za tragom, nađoše napokon lješinu uz kuću roditelja svetog Antuna. Doznavši za to načelnik, dođe onamo sav bijesan s oružnicima, te uhiti oca i majku svetog Antuna. Oni kao nevini i dobri kršćani izgovarahu se na sve moguće načine, ali im ne dadoše pravo, nego ih odvedoše u tamnicu i osudiše ih da budu, iza nekoliko dana, obojica vješana. Čovjeku Božjem Antunu, koji je tada propovijedao u Italiji i doznao za to po objavljenju Božjem, bilo je žao svojih roditelja. Zato pođe svome gvardijanu, ponizno ga zamoli da mu dozvoli i odredi jednoga pratioca, da može odmah otputovati u Portugal zbog nekih važnih stvari. Gvardijan mu najpripravnije doznači jednog pobožnog i svetog brata.

Navečer otputuje odanle, a slijedećeg jutra nađe se pred vratima Lizbone, te ušavši u grad, nađe svoje roditelje već osuđene na smrt vješanjem. Antun zbog toga veoma žalostan, pođe odmah k načelniku i stade mu predbacivati, kako je mogao izreći nepravednu osudu i smrću kazniti nevine, koji nisu krivi. A načelnik, koji je znao za Antu-

novu svetost, jer je prije za nj čuo i uvjerio se, reče mu: »Brate Antune, ako možeš opravdatili ili dokazati nevinost svojih roditelja, spreman sam da ih pustim na slobodu i da im se ništa zla ne učini; ali ako ne možeš, treba vršiti pravdu, jer se našao čovjek mrtav u njihovoj kući«.

»Čovječe... zapovijedam ti« (Gl. 31).

Tada Antun, uzdajući se čvrsto u dobrotu Božju, reče: »Najsigurnije i najbolje svjedočanstvo što ga možemo imati jest, da upitamo umorenog čovjeka, da li su ga moji roditelji ubili. Ako reče da, neka se vrši osuda i pravda. Ako izjavi da nisu krivi, neka se puste na slobodu«.

Kad je načelnik i sav svijet pristao na taj neobičan i razborit prijedlog, odoše zajedno na grob umorenog čovjeka, koji je već mnogo dana bio pokopan. A sluga Božji Antun, pomolivši se prije, prosio je milosrđe Božje, da mu pomogne u toj nevolji. Kad je svršio, pun vjere ustane i povika: »Čovječe, silom svemogućega Boga i od strane Gospodina Isusa Krista zapovijedam ti, da odmah rečeš, da li su te moji roditelji ubili!« Čudno i doista neobično! Odmah kako je sluga Božji zapovijedio, čovjek, koji je već mnogo dana ležao u grobu, ne mogovši se oprijeti riječima sluge Božjega, povika iz groba i reče: »Ti, koji su okrivljeni zbog moje smrti, nevini su i bez ikakve krivice!«

Čuvši to Antun, načelnik i svi prisutni, ostadoše iznenađeni na to izvanredno čudo. Tada sveti Antun reče umorenom čovjeku: »Sada počivaj u miru, a blagoslovljen bio Bog, koji je oslobodio nevine!« A načelnik još htjede, da Antun zapovijedi umorenom čovjeku da oda onoga koji ga je ubio. Antun odgovori: »Ja sam došao da opravdam nevine, a ne da odam krivce i ubojice. Meni je dosta što sam učinio!«

I Antunovi roditelji budu na veliko veselje pušteni, koji zajedno sa svetim Antunom davaše čast i slavu Bogu. Antun obodri svoje roditelje, pozdravi ih i ode. I slijedećeg dana, nošen na rukama anđela, nađe se u Italiji. Na hvalu i slavu svemogućega Boga. Amen.

GLAVA 32

O strogom životu svetog Antuna, o njegovoj bolesti i blaženoj smrti

Nakon što je slavni sveti Antun kroz svu korizmu duhovno hranio narod Padovanski, preseli se oko Duhova, u vrijeme žetve, tj. početkom praz-

nika u neko mjesto, zvano Kamposanpjero, da se slobodnije posveti molitvi i proučavanju Svetoga Pisma. Tamo bijaše neki dobar čovjek, prijatelj i štovatelj Male Braće, koji primi Antuna i njegove drugove kao anđele Božje i brinuo se za njih. Na

»...i o njegovoj blaženoj smrti« (Gl. 32).

Antunovu molbu napravi na jednom krošnjatom i gustom orahu tri sjenice, da se na njemu on i njegova dva veoma kreposna druga, tj. brat Luka i brat Ruđer, posvete molitvi i razmatranju.

Ali poslije malo vremena počeše ga ostavljati tjelesne sile, pa zatraži da ga prenesu u samostan

u Padovu. A jer mu mnogi dođoše u susret, zazirući od tih časti, dade se prenijeti u samostan siromašnih redovnica svete Klare izvan Padove, koje služahu Bogu. Kad mu se tu bolest pogoršala, poslije mnogih pobudnih riječi i mnogih čudesa, preseli se ona sveta duša s ovog svijeta Vječnom Ocu.

Živio je svega trideset i šest godina: u roditeljskoj kući je živio petnaest godina; u samostanu blaženog Vinka dvije godine, a u samostanu svetog Križa u Koimbri devet godina; na kraju u Redu blaženog Franje, s mnogo čudesa, proživi sretno deset godina.

DRUGI DIO

Čudesa poslije smrti svetog Antuna

GLAVA 33

Kako se sveti Antun poslije smrti ukazao Opatu iz Verčelija

Onog istog dana u koji blaženi Antun prijeđe iz ovoga života, nalazio se glasoviti i u svetom Pismu veoma učeni Opat iz Verčelija, sam u svojoj sobi u razmatranju. Dok je sveti Antun bio na životu gojio je prema njemu osobitu ljubav, jer su se često među sobom duhovno krijepili razgovorima o svetom Pismu. Stoga se taj Opat, u jednom svom Tumačenju svetoga Pisma, o svetom Antunu ovako izražava: »Brat Antun iz Reda Male Braće, prosvijetljen božanskom milošću, potpuno je dosegao tajni smisao svetoga Bogoslovlja«.

Nalazeći se dakle Opat sam u svojoj sobi, onog istog časa kad je sluga Gospodnji preminuo, dođe k njemu, i nakon što se uzajamno i ljubežljivo pozdraviše, reče mu čovjek Božji Antun: »Gospodine Opate! evo, ostavio sam svoga magarčića u Padovi, te se žurim u domovinu«. I veoma prijateljski ga se dotakne, te izišavši, nestane ga. A Opat, koji je tada teško bolovao na grlu, osjeti da je ozdravio.

Misleći dakle Opat, da kani putovati u Portugal, odakle bijaše rodom, — potpuno mu je naime nepoznato bilo da je umro — veoma se žalostio, što ga nije barem kratko vrijeme kod sebe zadržao. Zato ustane; ali, jer ga nije više našao, tjeskobno ispitivaše sluge samostana, gdje je brat Antun.

Ali odgovarajući mu oni, da nije došao i da ne znadu gdje je, Opat je uporno tvrdio, da ga je ovčas vidio, da mu je to i to rekao, kako ga je čudesno ozdravio, a onda odmah otišao. Stoga pošalje pitati k Antunovoj subraći, koja su bila u tom gradu, da li su ga oni možda vidjeli. I ne našavši ga, sjeti se Opat i nedvojbeno razumije, da je blaženi otac u zanosu sretno otišao na gozbu nebeske domovine.

I zabilježivši točno vrijeme i sat ukazanja, poslije točno ustanovi, da je onog istog časa kad mu se ukazao, prešao iz ovoga života. U čast dobrog Isusa. Amen.

GLAVA 34

O svečanosti proglašenja Svetim slavnog svetog Antuna i o izvanrednim čudesima koja su se dogodila poslije njegove smrti

Onog dakle dana, kad je sveti Antun umro, pokaza se dobrota Božja: odmah se naime tolika neprestana čudesa i znakovi počeše zbivati, da je za

Sveti Bonaventura i sveti Antun — učitelji franjevačke škole.

to čuo i Sveti Otac Papa Grgur deveti. I kad je bilo sve marljivo ispitano te po svečanom izaslanstvu Padovanaca doneseno Svetom Ocu: na blagdan Du-

hova, iza kako su u prisutnosti Pape, crkvenih dostojanstvenika i naroda, pročitana i od svih odobrena mnoga čudesa: zrelom odlukom u ime presvetoga Trojstva i na znak svetoga Križa, ubroji blaženog Antuna među Svece. Na godišnjicu njegove smrti, to jest trinaestoga lipnja, poslije svečano ispjevanog »Tebe Boga hvalimo«, započne jakim glasom onaj pripjev o Naučiteljima: »O izvrsni naučitelju, i tako dalje«. I kad je od svega svećenstva bio svečano ispjevan, poslije retka »Moli za nas i tako dalje«, pobožno završi vlastitom molitvom.

Onog istog dana sav narod grada Lizbone, gdje se Svetac rodio, bijaše u svečanom i veselom raspoloženju, a da ni sami nisu znali za uzrok tog veselja. Uopće nisu onog dana znali za njegovo proglašenje Svetim. Ali, čuj još nešto divnije i čudnovatije: zvona toga grada sama su od sebe zvonila, ma da ih se nitko nije ni dotaknuo. Usuđujem se tvrditi, da zvona svojim milozvučjem hvaljahu i razglašivahu slavu tako velikog oca. Malo iza toga doznalo se, da je onog dana blaženi Antun proslavljen i proglašen Svetim. Njegov je rodni grad bio odlikovan sjajem tolikih čudesa, da je u čast blaženog Antuna veoma svečano posvećen glavni oltar u katedrali. Tamo se njegov blagdan, radi čudesa koja su slijedila, svake godine najsvečanije slavio. U hvalu dobrog Isusa.

GLAVA 35

Kako je sveti Antun oživio jedno dijete koje se bijaše utopilo i umrlo

U gradu Lizboni bijaše jedan dječak imenom Parizi, koji bijaše po krvnom srodstvu bratić blaženog Antuna. Kad je otišao s drugovima na šetnju uz more, uđoše u jednu lađicu. Ali se odmah digne veliko nevrijeme i jedan snažni zamah vjetra ih potopi. Dok se svi drugi, jer su bili stariji i znali plivati, spasiše, jedini Parizi, poput teškog kamena, potone i uguši se.

Kad je za to čula njegova majka, odmah dođe na obalu vičući, plačući i kukajući. I u suzama je molila ribare, da joj, ako mogu, mrežom izvade sina, da ga barem mrtva vidi.

I baciše mreže u more i uhvatiše ga kao ribu, te pokazaše taj prizor žalosnoj majci. Sada dođoše k njoj rođaci i prijatelji, te ga uz suze i plač odnesoše kući. Onda ga dignuše nogama gore, da izbaci iz sebe more. Ali iz njega ne bijaše ni glasa ni znaka života.

Tada odrediše da ga slijedećeg dana pokopaju. Ali majka puna pouzdanja u Boga i u njegovog slugu svetog Antuna, ne htjede na to pristati, nego plačući zazivaše pobožno Sveca, zavjetujući se, da će ga darovati Redu, ako ga oživi.

I trećega dana dječak, koji bijaše mrtav, na očigled sviju ondje prisutnih, oživi. Kad to vidje majka i prisutni, zahvališe Bogu i blaženom Antunu. I majka ne zaboravi na svoj zavjet; kad je dječak odrastao, posveti ga dragovoljno Redu. On se među braćom uzorno vladao, a onda je drugima pripovijedao ono što mu Bog učini po blaženom Antunu.

GLAVA 36

Kako je zaslugama svetog Antuna jedan suhi trs prolistao i rodio obilnim grožđem i vinom

Jednom nekoji razgovarahu o čudesima svetog Antuna. Dok je jedan od njih veličao i slavio čudesa

blaženog Antuna, između ostaloga spomene i ono čudo o staklenoj čaši: kako je neki nevjernik baci s visoka na kamen i ne razbije se.

Slušajući to jedan od njih, uzme praznu staklenu čašu i držeći u ruci suhi trs, smijući se, reče: »Ako blaženi Antun učini, da ovaj trs rodi grožđem, tako da se od tog grožđa ispuni ova čaša moštom, onda bi rekao da je to čudo; tada bi vjerovao i u ono čudo!«

Čudnovato! Onaj trs odmah zazeleni, prolista i rodi grožđem, koje ocvate i sazrije. Tada istisne iz onog grožđa vino i sasvim napuni onu staklenu čašu. Videći to čudo, ostadoše zapanjeni, te od podrugljivaca postaše hvalitelji svetog Antuna.

GLAVA 37

Kako je slavni sveti Antun uskrisio kćerku kralja Aragonskoga

Kad je kraljici Aragonskoj umrla jedanaestgodišnja kćerka, ona je imala veliko pouzdanje u blaženog Antuna, tako da ju je puna tri dana držala kod sebe, proti volje kraljeve i velikaša. A molila se i govorila: »O blaženi Antune, ja sam tvoja domorotkinja, oživi mi kćerku!« I na njezine molitve oživi djevojka.

Tada reče kćerka majci, koreći je: »Majko, neka ti Bog oprosti; već sam se nalazila u slavi među djevicama, kad se blaženi Antun, na tvoje molbe, tako krepko zauzme kod Boga, da sam opet oživjela i poslao me k vama. Ali ovo znajte: Gospodin mi je obećao, da neću ostati kod vas nego samo petnaest dana!«

GLAVA 38

Kako je jedan krivovjerac koji se rugao čudesima blaženog Antuna oslijepio

Budući da je blaženi Antun postao veoma slavan u gradu Padovi radi čudesa, nekoji krivovjerci, rugajući se njegovim čudesima, htjedoše javno dokazati da je to sve izmišljeno. Stoga dođoše u Padovu i svezaše jednomu od svojih drugova oči s jednim rupcem umočenim u krv. Tada stadoše pred svim narodom vikati, plakati i govoriti kako je dotični nepravedno oslijepio, pozivajući sav narod, da se moli blaženom Antunu, da mu vrati vid.

Rugajući se tako čitav sat, onaj koji se pričinjao da je slijep, počne vikati: »Blaženi Antun mi je povratio vid!«

Na to dotrčaše drugovi te odvezaše rubac, da se tako pred svim narodom izrugaju čudesima: ali na rupcu ostadoše obadva oka. Tako su bili izrugani oni, koji su se rugali.

Radi toga prestrašeni i od srca raskajani, javno priznaše prijevaru i nakon skrušene molitve, svi zadobiše svijetlo vjere. I onaj zadobije od blaženog Antuna vid.

GLAVA 39

O jednom očišćenom gubavcu

Kad je jedan gubavac čuo za čudesa blaženog Antuna dade se dovesti u Padovu. I namjeri se na jednog viteza, koji mu, kudeći čudesa blaženog Antuna, reče: »Nesretniče, kamo ideš? Neka dođe na me tvoja guba, kad te bude Antun od nje ozdravio!«

Tada se gubavac pun pouzdanja nasloni na grob blaženog Antuna i pobožno zaište njegovu pomoć. U snu mu se ukaže blaženi Antun te mu reče: »Ustani brzo, jer si oslobođen od gube i idi onom vitezu, koji se rugao mojim čudesima, i ponesi mu svoje čegrtaljke,[1] jer je on pun tvoje gube!«

Jadni ozdravljenik ustane i pođe rečenom vitezu, koji je zbog svoje nevjere ogubavio, te mu ovako reče: »Blaženi Antun mi je zapovijedio, da tebi gubavcu donesem svoje čegrtaljke!« Sada onaj vitez raskajan, zavjetova se, da se neće više nikada s njime rugati. I ozdravi od gube.

GLAVA 40

Kako se slavni sveti Antun ukaže Padovancima koji htjedoše ubiti kapelana

Jednom su nekoji Padovanci čekali jednog svećenika na cesti, da ga ubiju. Njima se očito prikaže blaženi Antun, te im reče: »Čemu stojite ovdje? Odmah se nosite!« A oni će mu: »Dobri brate, idi radije ti svojim putem, jer se mi odavle nikako ne damo!« A kad im Svetac odgovori: »Niti ja ne idem odavle«, rekoše mu: »Tko si ti, da nam to zapovijedaš?« On odgovori: »Ja sam sveti Antun!«

Čuvši to, veoma prestrašeni, popadaše na zemlju, a Sveca odmah nestane.

Stoga veoma blagi odoše svom neprijatelju, ispripovjede mu svoje viđenje, te se pomire. Ovo se razglasi po gradu. Na hvalu Boga. Amen.

---

[1] Njima bi gubavci davali znak da im se nitko ne približi.

GLAVA 41

O jednom vitezu koji je ozdravio zagovorom blaženog Antuna od rane koju je imao na ruci

U nekom ratu bijaše neki vitez ranjen u ruku; a bio je tako teško ranjen, da nije mogao nikako ozdraviti pomoću liječnika. Tada se zavjetuje blaženom Antunu i odmah mu ozdravi ruka.

Ali kad je ozdravio, bio je dugo vremena nezahvalan: stalno je naime smišljao, iza kako ozdravi, kako bi se osvetio. Zbog te njegove nezahvalnosti, blaženi mu Antun slijedeće noći pošalje istu bolest kao i prije. I tako bi kažnjena nezahvalnost.

GLAVA 42

O jednom dječaku koji je po blaženom Antunu oslobođen od otekline na vratu

Jedan dječak iz Padove imenom Henrik, kojemu bijaše vrat jako natekao, trpio je velike boli. Kad mu se majka zavjetovala, da će donijeti na grob svetog Antuna jedan vrat od voska, odmah ozdravi.

Ali, jer je majka oklijevala i odgađala, da izvrši zavjet, vrat ponovno nateče, uz još jače boli. Radi toga se majka skrušeno pokaje za svoj grijeh, te opet obeća Svecu, da će zavjetovani vrat donijeti. Čudnovato! Dječak odmah ozdravi.

GLAVA 43

O jednom gluhom koji je ozdravio po blaženom Antunu

Neki je Opat imao slugu, koji ga je kroz dvadeset godina služio. A jer je postao gluhonijem, zavjetuje se blaženom Antunu da će ga zauvijek ostaviti da poslužuje kod njegova oltara, ako mu povrati zdravlje.

I kad ga je poslao na Svečev grob odmah potpuno ozdravi. I ostavi ga ondje da u crkvi poslužuje.

GLAVA 44

Kako je blaženi Antun uskrisio sina svoje sestre koji se bijaše utopio

U gradu Lizboni imala je sestra blaženog Antuna sina od kojih pet godina, koji se igrao s drugom djecom na moru. Lađica se prevrne, i svi koji znadoše plivati spasiše se, samo se on utopi. Tri sata nakon toga dotrči majka na more, ali joj ribari predadu sina mrtva.

Kad otac odredi da ga pokopa, majka stade vikati i govoriti: »Ili mi ga ostavi, ili pokopaj i mene s njime!« I obrativši se blaženom Antunu sva u suzama reče: »O brate moj! Ako si drugima milostiv i čudotvoran, zar da budeš tvrd prema tvojoj sestri? Molim te, smiluj mi se, i povrati mi sina; obećajem ti, da ću ga u tvojem Redu posvetiti službi Božjoj!«

Zaista čudnovato! Dijete odmah ustane zdravo i živo. Majka pak ispuni zavjet, a sin življaše sveto u Redu.

GLAVA 45

Kako je sveti Antun oslobodio kćerku kralja portugalskoga od smrti

Jednom tako teško oboli od opasne bolesti gospođica Aldončija, kćerka gospođe Tarsije kraljice portugalske, da su je već liječnici napustili, jer ne bijaše više nikakve nade u njezin život. Zato se kraljica, njezina majka, uvelike žalostila zbog smrti kćerkine.

Obrati se dakle blaženom Antunu i roneći suze, zazivala ga, da se udostoji pomoći joj. I govoraše: »Sveti oče, koji si se rodio u ovoj kraljevini, priteci mi u pomoć, moli se za me Gospodinu, da udijeli zdravlje mojoj kćerci!«

Poslije toga, kad je djevojka Aldončija oko ponoći malo zaspala, ugleda blaženog Antuna, koji joj govoraše: »Zar me ne poznaješ?« Ona odgovori: »Ne!« Na to će joj: »Ja sam sveti Antun, koji sam na molitve tvoje majke došao k tebi. Sada izaberi jedno od ovo dvoje: ili umrijeti, i Gospodin će ti oprostiti grijehe i zasluženu kaznu, pa ćeš već danas biti sa mnom u raju; ili još ostati u svijetu kod svoje majke, pa ću ti odmah vratiti zdravlje!« Ona si na to izabere tjelesno zdravlje. I odmah ozdravi. A u viđenju primi se djevojka za pasac kojim bijaše Svetac opasan, te stade vikati i dozivati majku, govoreći: »Majko, evo ovdje blaženog Antuna, koji me je ozdravio!«

Kraljica odmah dotrči s drugim gospođama i nađe svoju kćerku ozdravljenu. Tada sve zahvališe Bogu i blaženom Antunu.

GLAVA 46

Kako je sveti Antun nagovorio na ispovijed i priveo u život vječni jednu gospođu koja bijaše očajala

Bilo je to u kraljevini Portugalskoj, u mjestu zvanom Linhares, gdje je jedna veoma moćna gospođa toga grada imenom Lupa (Vučica) imala za sluškinju jednog đavla u ženskoj spodobi. Ta gospođa, pod đavolskim uplivom, bijaše veoma okorjela i ostarila u različitim grijesima. Štoviše? Ona je gojila osobitu pobožnost prema blaženom Franji i blaženom Antunu. Kad je teško obolila, radi premnogih grijeha nije marila za spas svoje duše, niti se htjela ispovijediti, premda su je mnoge osobe na to nagovarale.

I dok je ona tako žalosna i očajna ležala, uđoše k njoj dvojica Male Braće, tješeći je i nagovarajući je na ispovijed i pokoru. Ali ona je to odbijala tvrdeći, da je tolike i takove grijehe počinila, da joj se Bog ne može više smilovati, makakvugod ona pokoru činila. Ali onaj brat koji izgledaše stariji, ovako joj reče: »Ako želite ispovijediti svoje grijehe i pokajati se za njih, ja ih sve preuzimam na se i učiniti ću vas dionicom svih mojih dobara. I krepošću muke Isusove obećajem vam život vječni!«

Na takove riječi obrati se i poboljša, te osokoljena na pokoru, pokaje se za svoje grijehe i od vuka postane janje. I roneći mnoge i velike suze, ispovijedi se. Tada je s velikom pobožnošću tražila odijelo Male Braće. I kad ga je dobila iz ruku one braće, blago umrije u Gospodinu, a braće odmah nestane. S pravom su zbog toga svi držali da to bijahu sveti Franjo i sveti Antun, prema kojima je ona bila toliko pobožna, te ih u svojoj nevolji neprestano zazivala. I njezino tijelo bi pokopano u samostanu u Guardi.

Malo iza toga dogodi se, da je došao tamo, gdje je spomenuta Lupa umrla, jedan vojnik, koji je noću čuo neki plačući ženski glas, koji je govorio: »Jao meni! što sam kroz četrnaest godina zla učinila i uzalud se mučila!«

Vojnik sav prestrašen, sabere se i prekriži te, ojačan u Gospodinu, reče: »Zaklinjem te Isusom Kristom, da mi kažeš tko si i zašto plačeš?« Ona odgovori: »Ja sam đavao, koji sam kroz četrnaest godina u ženskoj spodobi s mnogim opačinama služio gospođi Lupi, koja je nedavno umrla. A služio sam zato da je po njezinoj smrti odveden sobom u pakleni ponor. A sada su na kraju došla dvojica Male Braće, koje je ona prije štovala. I skloniše je na pokoru, te istrgnuvši njezinu dušu iz moje vlasti, odvedoše je sobom u nebeske radosti. A da je ovo istina imati ćeš ovaj znak kad dođeš u Linhares, gdje je ona umrla: od naroda ćeš čuti kako je neki kovač ubio ženu, te kako je uhvaćen i zbog toga obješen. I ja, koji sam bio uzrok toga ubistva, odnijeti ću i kovačevu i ženinu dušu u pakao. I zbog jedne duše koju sam izgubio, dobiti ću dvije!«

Kad je izrekao ove riječi ode vojnik u Linhares i nađe doista kovača, koji je ubio ženu, obješena. I na začuđenje sviju pripovijedaše sve ono što je čuo.

GLAVA 47

Kako je sveti Antun s jednom ceduljom oslobodio jednog opsjednutoga

U istoj kraljevini Portugalskoj u gradu Santaremu, za vrijeme kralja Dionizija življaše neka grešnica, koja je gojila osobitu pobožnost k svetom An-

tunu. A jer bijaše opsjednuta od đavla, bila je napastovana da se ubije. I činilo joj se, da je Krist nagovara i nadahnjuje, govoreći: »Nesretnice jedna! Toliko si zla protiv mene učinila, da se drukčije nećeš spasiti, nego ako samu sebe ubiješ!« I veoma ju je uznemirivao, šaputajući joj iznutra ovake i slične stvari. A htijući je i izvana uznemiriti, ukaže joj se i reče: »Ja sam onaj koga si uvrijedila. Ali, ako ideš na rijeku Tago, te se baciš u nju i utopiš za naknadu svojih grijeha, sve ću ti grijehe oprostiti i dati vječnu slavu!«

Kad joj je ovako često govorio i mnogoputa se ukazivao, dogodi se, da joj njezin muž jednom dobaci da je opsjednuta; na to se ona rasrdi, jer je vidjela da joj se ruga. I jednoga dana, oko trećeg časa (devet sati ujutro), ode na rijeku Tago s nakanom da se utopi i tako ispuni đavolsko nagovaranje. Prolazeći mimo crkve Male Braće u kojoj se slavio blagdan svetog Antuna, klekne pred oltar u kapeli Svečevoj pomoli se ponizno i reče: »O sveti Antune, ja sam se uvijek u te uzdala: molim tvoju dobrotu, da mi se dostojiš objaviti, da li je ugodno Bogu da se utopim, ili da odustanem od toga«.

Moleći se ona tako, slatko zaspi. I ukaže joj se blaženi Antun, koji joj reče: »Ženo, ustani i dobro čuvaj ovu cedulju po kojoj ćeš se osloboditi đavolske smetnje«. Probudivši se, nađe oko vrata jedan papir od pergamene, na kojem bijahu zlatnim slovima ispisane ove riječi: »E v o K r i ž a G o s p o d n j e g a! B j e ž i t e n e p r i j a t e l j s k e s i l e: p o b i j e d i o j e l a v i z p l e m e n a J u d i n a, k o r i j e n D a v i d o v. A l e l u j a, a l e l u j a«. I odmah otstupi od nje ona napast. I dok je imala cedulju, nije bila više napastovana od đavla.

Čuvši za to kralj Dionizije, kojemu je to pripovijedao njezin muž, htjede imati spomenutu cedulju, koji mu je dade. I đavao odmah opsjedne onu ženu. Žaleći je muž njezin, jer nije mogao dobiti spomenutu cedulju, napokon je dobije, od kralja u prijepisu, posredovanjem Male Braće. I kad je dade ženi, odmah, kao da je to ona sita cedulja, bi oslobođena od đavolske smetnje.

Pobožno i do suza raskajana ispovijedi se i k Bogu obrati, te je kroz dvadeset godina sveto živjela i u miru završila svoj život. A kralj Dionizije pohrani onu cedulju među svoje moći, po kojoj se, na zaziv svetog Antuna, mnoga čudesa događaju. Na hvalu dobrog Isusa. Amen.

GLAVA 48

Kako je sveti Antun oslobodio jednu ženu koja se htjela objesiti

U nekom mjestu kraljevine portugalske zvanom Sapei,[1] bijaše jedna žena imenom Sera, koja je gojila izvanrednu pobožnost prema blaženima Franji i Antunu.

Ali njezin muž bijaše opak i veoma pokvaren. On ostavi ženu i sprovađaše razvratan život. A zamrzi na ženu tako, da ju je često tukao i toliko žalostio, da je već očajavala. Da već jednom prestanu tolike muke, odluči objesiti se i tako svršiti život. Jedne noći, kad muža nije bilo kod kuće, a sluge spavahu, donese u sobu konopac, htijući ga vezati oko vrata, te se na poticaj đavla objesiti, kad najedanput začuje na kućnim vratima lupanje i veliku viku. Žena brže bolje sakrije konopac i ode da vidi

[1] Vjerojatno Serpa.

Sveti Franjo i sveti Antun — veliki otac i veliki sin.

tko lupa. Otvorivši vrata, opazi dvojicu Male Braće, koji je ponizno zamoliše da ih za ljubav Božju primi u kuću.

Tada ih gospođa upita otkuda su i kako se zovu. Kad joj odgovoriše, da su iz dalekih krajeva i da se jedan zove Franjo, a drugi Antun, reče im: »Za ljubav svetog Franje i svetog Antuna, koje sam uvijek štovala, samo uniđite!« Dok im je spremala sto da jedu, braća je zabavljahu dobrim i svetim riječima. Na to se ona sva promjeni i odluči, da neće te noći izvršiti ono što joj stavi u dušu neprjateilj roda ljudskoga, to jest da se objesi.

Braća uđoše u njima određenu sobu za spavanje, a gospođa legne također na počinak u svojoj sobi. One iste noći ukazaše se braća i mužu te gospođe. Kad ih on upita: »Tko ste vi?« odgovoriše: »Mi smo sveti Franjo i sveti Antun, koji smo poslani od Boga k tebi, da ti javimo, ako se ne obratiš od svog opakog života i ne vratiš k svojoj osamljenoj ženi, koja je prema nama veoma pobožna, za tri dana ćeš umrijeti i biti bačen u dubinu pakla. Znaj, da bi se tvoja žena ove noći bila objesila, zbog teške muke i žalosti koju joj zadaješ, da nismo došli u njezinu kuću prenoćiti. Idi dakle k njoj i u potvrdu toga zaišti od nje konopac kojim se htjela objesiti«.

On se uslijed toga veoma prestraši, i netom se probudi, pokaje se za svoje grijehe. I ujutro dođe k njoj u kuću. A kad je ustala i njegova žena i ne nađe braće, a videći da je krevet spremljen kao da nije... nitko na njem ležao, ostane veoma začuđena, jer nije mogla pojmiti kuda su izašli, budući da su bila sva vrata zatvorena.

Kad je došao njezin muž, blago je pozdravi te joj reče: »O draga, gdje ti je konopac kojim si se htjela ove noći objesiti?« Na te riječi ostane ona sva zapanjena. A muž joj reče: »Dobro znam, koju milost učiniše tebi i meni sveti Franjo i sveti Antun, koje si primila u kuću, da nas oslobodiše duševne i tjelesne smrti«.

Ona sada iskreno prizna istinu i otkrije svoje viđenje. Na to muž zamoli ženu za oproštenje. Poslije toga življahu obojica u velikoj ljubavi i slozi, puni dobrih djela, hvaleći Boga, svetog Franju i svetog Antuna.

GLAVA 49

Kako se sveti Antun na svoj blagdan u jednom divnom viđenju prikaže slavan jednoj svojoj štovateljici

U kraljevini Portugalskoj blizu nekog mjesta zvanog Tores Novas, u zaselku imenom Elbron, bijaše neka udata žena koja je na blagdan svetog Antuna išla u spomenuto mjesto, da samelje žito. Kad se digne silan vjetar tako, da joj baci vreću sa žitom s glave, a i nju smalaksalu sruši na zemlju.

Odmah joj pristupi jedan mladić sjajnog izgleda, koji primi ženu za ruke i povede je sobom. Najprije je povede preko jednog širokog polja sve dok ne dođoše do nekog strašnog i tamnog zdenca iz čijeg se otvora činilo da izlazi užasan plamen, koji se dizao do neba. Odanle je također sukljao gusti, crni i smrdljivi dim, a iznutra se čuo krik mučitelja i vika mučenih, uz veliko zapomaganje; i u tom ponoru stalno se čuo plač, jaukanje i strašno urlanje.

Radi toga ona žena sva se tresući, pogledavala je unutra i vidjela je više ljudskih pokoljenja i različita zvanja kako su mučena na različite načine od đavola. Trgovci prevaranti nošahu oko vrata ognjene kese; lihvari bijahu hranjeni od đavla gorućim novcem; otimači, preljubočinci, ubojice i lažni svjedoci bijahu mučeni odgovarajućim kaznama. Tada upita ona mladića, koji ju je vodio, koje je to mjesto.

On joj odgovori, da je to pakleni ponor; i — čudnovato — vidjela je unutra mnoge, koji su još bili na životu, a bili poslani u one grozne ponore te u društvu išli iz grada Lizbone u Santaremski zaselak: i nije tajila njihova imena kako se zovu, premda nije nikada bila u onim krajevima.

Iza ovoga bila je žena odvedena na jedno drugo sasvim krasno i ugodno mjesto, ukrašeno raznolikim travama i iskićeno svakom vrstom cvijeća i plodova. Usred toga vidjela je smješten jedan veliki, prebijeli šator divne ljepote, iz kojeg izlažahu neki divni i presvijetli ljudi, iskićeni neobičnom raznolikošću odijela, s vijencima na glavi: iđahu u povorci dva i dva, a na kraju bijaše jedan odjeven u divnu haljinu kao zaručnik, kojemu je, kako se činilo, sva ona povorka iskazivala čast.

Upitan sada mladić od ove žene, koje je to mjesto i koji su oni što ih je vidjela, da idu s tolikim sjajem i u takovom redu, odgovori joj, da je ono mjesto počinka blaženih duša i da su svi oni spašeni, a onaj zadnji, koji je išao u tolikom sjaju je sveti Antun, čiji blagdan, kao što se danas slavi na zemlji, tako se s još većim sjajem od Svetaca slavi na nebu. I reče joj mladić: »Zato si ovamo dovedena i vidjela ovo, da se na blagdane Svetaca čuvaš svakog težačkog posla, iskazujući Svecima dužno štovanje, uzdržavajući se navlastito zlih djela«.

I dok je duša ove žene bila odvedena da vidi spomenute stvari, njezino tijelo bi otpraćeno od naroda u grad da bude pokopano. I kad su pripravili mjesto za ukop, na očigled sviju ova žena ustane i najprije pred njima, a poslije pred mnogima i preda mnom, koji sam ove retke i događaj zabilježio, ispripovijedi rečeno viđenje. Na hvalu Božju i svetog Antuna. Amen.

GLAVA 50

Kako je sveti Antun svojim govorom obratio razbojnike

Oko godine Gospodnje hiljadu dvijesta devedeset i druge pripovijedao je jedan starac jednom Malom Bratu, kako je vidio blaženog Antuna. Kao razbojnik i otimač bijaše jedan od dvanaest razbojnika, koji se zadržavahu po šumama, da oplijene i opljačkaju svakog prolaznika. Njih dvanaest, kad su čuli da će blaženi Antun propovijdati, složiše se, da će jednom ići na propovijed preobučeni: ne mogahu naime vjerovati onima koji su im kazivali, da njegova riječ ima toliku moć te izgleda da gori kao kakva baklja ili duplir drugog Ilije proroka.

Kad je dakle čovjek Božji Antun propovijedao, dođoše jednog dana ovi razbojnici, koji slušajući ponizno njegove pobudne riječi, počeše se pomalo kajati za svoje grijehe. Kad je propovijed svršila bijahu potpuno skrušeni zbog svojih opačina. Tad ih dobri otac ispovijedi i strogo im zabrani da se povrate u stare opačine, obećavajući onima, koji se ne povrate, vječno blaženstvo, a onima, koji se povrate nečuvene muke.

Još pripovijedaše taj starac kako se nekoji od onih povratiše u stare opačine. I kako im sveti Antun proreče, njihov život brzo svrši u strašnim mukama. Ali oni koji se ne vratiše umriješe u miru.

Svetac je dao tom starcu za pokoru, da dvanaest puta pohodi crkvu svetih Apostola u Rimu. I na povratku zadnji put iz Rima, uz mnoge suze je putem ovo pripovijedao braći, očekujući, prema Svečevom obećanju, radosti vječnoga života.

TREĆI DIO

Čudesa potvrđena pred padovanskim biskupom.

GLAVA 51

Kako je sveti Antun ozdravio jednoga samostanskog slugu

U Padovi je bio neki samostanski sluga, gluhonijem od rođenja, povjeren skrbi nekih redovnica. Njegov jezik bijaše tako malen da je bio sasvim izvan grla, a bijaše svinut kao vijak na tijesku, tako da je onomu koji ga je vidio, izgledao suh.

Jedanput ili dvaput bio je on ponukan u duhovnom viđenju, da svim srcem zatraži pomoć blaženog Antuna. Ali on kao neuglađen i nerazuman čovjek, nije znao što bi to viđenje značilo, pa je počeo tražiti svetog Antuna najprije po kući ,a onda na trgu. A kad je treći put bio isto tako ponukan, dođe u Svečevu crkvu, te onom pobožnošću kako je mogao, cijelu noć bdijući u molitvi, preporuči se slavnom svetom Antunu.

I poslije devetog časa (oko tri sata poslije podne), obasja ga neko božansko svijetlo. I oblije ga

znoj po cijelom tijelu, te poče osjećati veliko uzbuđenje kao u glavi tako i u drugim udovima. Štoviše: odmah mu jezik izraste u naravnu veličinu, te zadobije moć govora i sluha. Odmah progovori, blagoslivajući Boga i blaženog Antuna za toliko dobročinstvo i pomoć.

Čudnovato! Govoraše nekako neobično i novim jezikom; ali ga se nije moglo potpuno shvatiti što je govorio. I nije znao nego samo nešto malo riječi potrebnih u običnom govoru. I od Boga nadahnut, na čudo sviju, koji ga poznavahu kao gluhonijema po naravi, govorio je ono što nije naučio od ljudi. Na to čudo skupi se sav narod. I on koji se prije zvaše Petar bio je radi čuda prozvan Antun. Na hvalu Isusa.

GLAVA 52

Kako je sveti Antun oslobodio jednog čarobnjaka kojega je ozlijedio đavao

Blizu Padove, želeći neki čovjek doznati za neke tajne posredovanjem đavola, dođe jedne noći s nekim naučenjakom, koji je čarobnjačkom vještinom znao dozivati đavle, u društvo čarobnjaka.

Kad se dakle našao u njihovom društvu, zazove spomenuti naučenjak đavle, koji se odmah nađu ondje uz buku i viku. Tada je onom čovjeku, koji se sav prestrašio, jer nije znao odgovarati na đavolska pitanja, bio iščupan jezik i iskopane oči iz glave; tako da kad mu otvoriše usta nije bilo jeziku ni traga, a na mjestu gdje bijahu oči nasta velika udubina.

A jer ga je radi toga grijeha i kazne bolilo srce i ne mogavši se ispovijediti, odluči da traži pomoć kod blaženog Antuna. Boraveći kroz mnogo dana i noći u samostanu, dok su braća jednom molila i pjevala na misi onaj redak: »Blagoslovljen koji dolazi u ime Gospodnje«, i dok je svećenik podizao Tijelo Kristovo, bijahu mu povraćene oči.

Mnogi se sabraše na toliko čudo i svi se zajedno s njim moljahu Bogu, da kao što mu zaslugama Svećevim povrati oči, da mu se udostoji i jezik povratiti. I dok je kor pjevao: »Jaganjče Božji« i došao do onog retka: »daruj nam mir«, odmah mu Bog, zaslugama svetog Antuna, povrati jezik i govor.

GLAVA 53

Kako je sveti Antun ozdravio jednoga bolesnog na smrt

Jedan brat iz Parme imenom Bernardin, koji je dva mjeseca ležao u teškoj bolesti, tako bijaše oslabio, da je onijemio, i toliko smalaksao, da nije mogao dahom ugasiti svijeću postavljenu mu u neposrednoj blizini. Iako su mu najbolji liječnici iz Lombardije pružali mnogo sredstava, ništa mu nije koristilo, već se bolest pogoršala. Kad je bio u pogibelji da se uguši, bi doveden k svetom Antunu Padvaninu.

Kad je sjeo do njegova groba, pobožno zatraži Svečevu pomoć. Dok je bio ondje počne veoma teško disati, jer je još bio nijem. Nastavljajući dakle molitvu zajedno s mnogom braćom i pridošlim narodom, koji bijaše ondje zbog blagdana i čuda, najednom izbljuje strahoviti gnoj, te zadobije dar govora i potpuno ozdravljenje. I pjevajući u hvalu Svečevu, započne: »Zdravo Kraljice« zajedno sa svećenikom. A braća koja su dotrčala na toliko čudo također prihvate pjesmu i s veselim glasom je dovršiše. U hvalu Boga i njegova Sveca. Amen.

GLAVA 54

Kako je slavni sveti Antun oživio jednoga koji se bijaše utopio u kablu vode

U Padovi, blizu crkve blaženog Antuna, stanovahu roditelji jednog djeteta od dvadeset mjeseci, zvanog Tomica. Njega majka ostavi neoprezno kod jednog kabla. Kad se spomenuta žena vratila kući i vidjela noge djeteta malo nad vodom, približi se i opazi napokon glavu njegovu na dnu kabla, a noge povrh vode. Tada ga uz silan plač izvadi, ali već hladnog i mrtvog.

Plačući i vičući uzbuni sve susjedstvo. Na to dotrčaše mnogi ljudi i nekoja braća s nekoliko radnika, koji na jednom mjestu popravljahu crkvu. Videći dijete potpuno mrtvo, jako su žalili veliku majčinu bol. Majka puna pouzdanja u zasluge blaženog Antuna zazivala ga u pomoć i zavjetova se, da će siromasima dati toliko žita, koliko teži dijete, ako joj ga blaženi Antun oživi. I malo potom dijete oživi i predan bi majci svojoj. Na hvalu Boga. Amen.

GLAVA 55

Kako je sveti Antun ozdravio jednu ženu od velike glavobolje

Jedna gospođa iz Forlija imenom Blaženka, trpjela je kroz pune dvije godine tešku bol u glavi od takozvanog čira, velikog kao šaka. Kad si nije mogla nikako pomoći svim mogućim znanjem najboljih liječnika, započne s velikom pobožnošću zazivati pomoć blaženog Antuna, obećavajući, ako joj vrati zdravlje, da će obrubiti njegov oltar srebrnom žicom.

Tada joj se one noći u snu ukaže blaženi Antun i kako joj se pričini, razdijeli onu oteklinu nožićem na četiri dijela. I dok je strpljivo čekala, pričini joj se, da je potpuno ozdravila. Viđenja odmah nestane, ali ne nestane moći Svečeve, jer malo potom, kako joj viđenje pokaza, razdijeli onu oteklinu na četiri dijela i istisne iz nje mnogo gnoja. I glava te gospođe ostane zdrava i glatka; a ona je razglašivala čudo blaženog Antuna. Zatim dođe spomenuta gospođa u Padovu i obrubi grob Svečev srebrnom žicom.

GLAVA 56

Kako je sveti Antun ozdravio jednog bolesnog brata i zacjelio mu otvor

Jedan brat zvani Kambijo iz provincije Romanje bijaše u tako teškom stanju, bez ikakve pomoći, usljied jednog otvora, da su mu crijeva padala dolje uz velike boli.

Slušaj čudo! Na blagdan svetog Antuna dođe u Padovu, da zatraži njegovu pomoć. Ali, jer se radi mnogobrojnih bolesnika, koji bijahu oko groba, nije mogao provući između stupova, dotakne se rukom groba Svečeva, i stavi je velikim pouzdanjem na mjesto gdje ga je bolilo. Uslijed toga skupiše se njegova crijeva na svoje mjesto; a raskidano mjesto gdje bijaše veoma veliki otvor, čudom je bilo tako zatvoreno i učvršćeno, da se jedva na najtvrđem čelu moglo naći jače i čvršće mjesto od onoga na spomenutom otvoru, kako je poslije rečeni fra Kambije više puta rekao.

Odonda on više puta skačući, od velikog veselja govoraše: »Na slavu i hvalu tvoju, slavni sveti Antune; nema tomu mnogo, što ja nisam mogao ovako skakati«.

GLAVA 57

O jednom divnom viđenju što ga je imao jedan liječnik imenom Petar

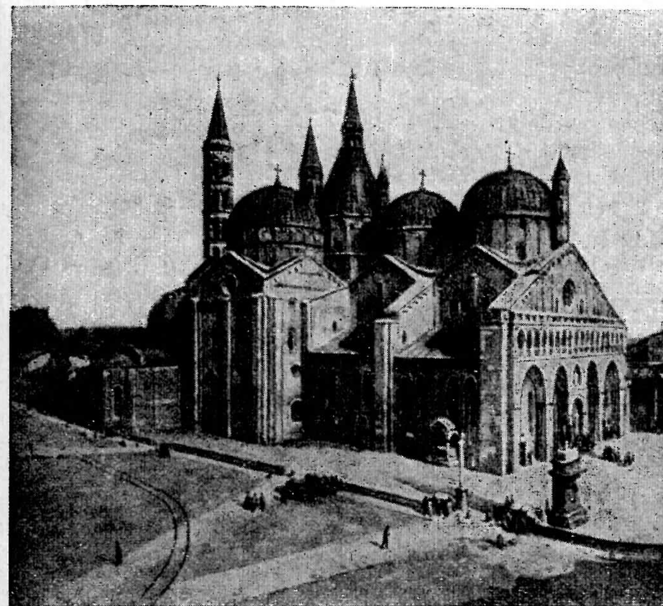
Godine Gospodnje hiljadu dvijesta šezdeset i sedme sakupi presvijetli knez iz Akvitanije, imenom Ordado, veliku vojsku, da priskoči u pomoć Petru, kralju kastiljskom, kojega protjera iz svojega kraljevstva Henrik, njegov nezakoniti brat. Tada bi naloženo i zapovijeđeno od strane rečenog kneza, jednom liječniku kirurgu, imenom Petru, koji stanovaše u Bordó-u, da se spremi i ode s njim i s njegovom vojskom, da liječi ranjene u ratu. Ta je naredba bila spomenutom liječniku veoma teška i nesnosna; ali, jer je shvatio, da je kneževa volja potpuno stalna i neopoziva, ne usudi se nijedne riječi protiv nje izustiti.

A jer je bio osobito pobožan poznatom Svecu svetom Antunu, uzme ga u ovoj stvari potpunim pouzdanjem za svog odvjetnika i zagovornika pred Bogom. I ode u samostan Male Braće u Bordó-u, te je na njegovu pobožnu molbu jedan od braće misio na slavu i čast slavnog svetog Antuna, u jednoj urešenoj kapeli, u kojoj bijaše urezana u drvu njegova slika.

Bogobojazni liječnik prisustvovaše toj misi s velikom sabranošću i pobožnošću srca moleći Boga, da se, radi svetih zasluga njegovog sluge Antuna, udostoji milostivo spriječiti ono putovanje, da naime ide s gospodarom na bojno polje, jer je nedvojbeno slutio, da će to biti na štetu i nesreću njegovoj duši; a kad bi bila od toga kakova korist i dobro za nj i za druge, da uredi tu stvar prema svojoj presvetoj volji.

Čuj zaista čudo! Dok rečeni liječnik izgovaraše ove riječi i moleći se pomljivo promatraše milu Sve-

»I grob njegov bit će slavan« (Iz. 11, 10).

čevu sliku, opazi kako okreće glavom sad ovamo sad onamo, kao da daje glavom znak, da mu ne treba ići. Kad to on opazi, sav se prestraši i začudi, te pomisli da mu se pričinilo radi pomnog promatranja i mašte što ju je imao, gledajući u spomenutu sliku, da je vidi kako miče glavom. Skrenuvši dakle svoj pogled od nje i gledajući kroz neko vrijeme po okolo stojećima, samo da malo ublaži veliki umor očiju, nastavi molitvu, i još bolje gledajući u spomenutu sliku, jasno opazi drvenu sliku kako miče glavom, odvraćajući ga sasvim od tog putovanja.

Kad je napokon svršila sveta Misa i čudesnog viđenja nestalo, ode spomenuti Petar ne shvaćajući još da mu sveti Antun takovim i tolikim znakom poručuje, da mu ne treba ići s rečenim vojnicima. I malo poslije ovoga dođe mu glasnik od strane presvijetlog kneza, da ima bez daljnjega odmah k njemu doći.

Ustavši dakle da ide k njemu, namjeri se na nekog njegovog časnika, koji mu reče: »Reci mi, Petre: Jesi li spreman da ideš s našim gospodarom Ordadom u Španjolsku, kako ti on zapovijedi?« Petar mu odgovori i reče: »Znaj, da sam spreman izvršiti volju moga gospodara u svemu što mu se svidi da mi naloži«. Tada će mu časnik veselo i skoro smijući se: »Sviđa mi se, Petre, da odgovaraš kao dobar i vjeran podanik. A sada hoću da znaš, da je naš gospodar odredio, na tvoju utjehu da ostaneš, osim ako drukčije ne odluči«.

Kad je to pobožni liječnik čuo, sav veseo i radostan na dobroj vijesti, odmah ode u crkvu Male Braće i ispripovijedi braći milost, koju mu isprosi njegov dragi sveti Antun, kazivajući i tumačeći značenje kretanja glavom njegove pobožne slike. I Petar se neizmjerno zahvali Bogu i njegovom slavnom Svecu, koji ga se milostivo dostojao uslišiti u njegovoj velikoj nevolji. I pred mnogom braćom pripovijedi spomenuto čudo i viđenje što ga je imao. I dotaknuvši se svetoga Pisma zakletvom potvrdi, da je sve gore navedeno potpuno istinito. U hvalu Boga i svetog Antuna.

GLAVA 58

Kako je sveti Antun oslobodio grad Padovu iz ruku okrutnog nasilnika Ezelina

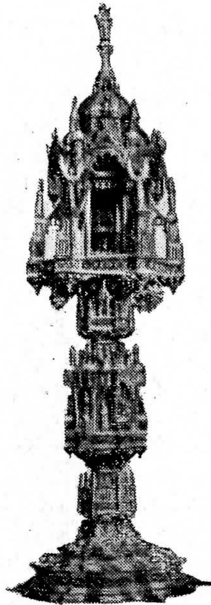
U vrijeme kada je grad Padova bio zauzet od okrutnog nasilnika Ezelina da Romano, htjede svemoguća desnica Gospodnja već jednom učiniti kraj žalosnim okrutnostima spomenutog Ezelina. Tada se dogodi, — dok je poslanik Svete Crkve neprestano opsjedao grad svojom vojskom — da se u noći blagdana svetog Antuna nalazio gvardijan Male Braće u Padovi, imenom fra Bartol de Koradino u crkvi, bdijući i moleći se na grobu milog Sveca; pobožno i uz mnoge suze ga zaklinjao, da se svojim svetim zaslugama udostoji zauzeti kod milosrdnog Boga za oslobođenje opkoljenog i neutješenog grada; tada se dogodi čudo: odmah začuje jasan i gromki glas, koji je dolazio iz rečenog groba, kako govori: »Fra Bartole, ništa se ne boj, niti se žalosti, jer će na osminu mojeg blagdana gradu Padovi biti povraćena njegova stara sloboda i uživati će prijašnju nepovredivost!«

To se — po milosti Božjoj i po vrijednim zaslugama milog posrednika svetog Antuna, prema onom glasu — potpuno ispunilo. I treba znati, da je ovaj glas čuo ne samo spomenuti gvardijan, već i mnoga druga braća, koja se tada nalažahu bdijući u crkvi: svi su ovi poslije svjedočili, da su na svoje uši jasno čuli spomenuti glas. Kada za to doznaše Padovanci, dogovoriše se i odrediše, da se svake godine imade Osmina svetog Antuna tako slaviti kao i sam blagdan. I tako se obdržavalo kroz mnogo godina. Na hvalu i slavu Boga i svetog Antuna. Amen.

GLAVA 59

Jedno lijepo čudo jezika svetog Antuna

Godine od utjelovljenja Gospodnjega hiljadu dvijesta šezdeset i treće, iza kako se Bogu svidi, da po ugodnim zaslugama svetog Antuna oslobodi grad Padovu od teškog jarma i ropstva gore spomenutog nasilnika Ezelina, koji ga u svojoj okrutnosti bijaše većim dijelom opustošio, građani Padove, potaknuti na veliku gorljivost i pobožnost k Svecu, sagradiše krasnu i izvanredne veličine crkvu na čast i štovanje njegovog svetog imena.

»O blagosloveni jeziče...« (Gl. 59).

I kad su spomenutu crkvu uredili i podigli u njoj divan grob, da ga u nj polože, odlučiše da mu sveto tijelo izvade iz zemlje, u kojoj bijaše dugo vremena zakopano, te da ga prenesu i časno pohrane u dovršen grob, na Osminu uskrsnuća Gospodnjega. Kad ga dakle izvadiše, nađen bi njegov ljeporječiv jezik tako svjež, crven i lijep, kao da je onog istog časa blaženi otac preminuo, premda je kroz više od dvadeset i sedam godina bio zakopan u zemlji.

Kad ga časni i blaženi otac fra Bonaventura, sada već zasluženo proglašen svetim na zemlji,[1] koji je tada bio generalni Ministar Reda Male Braće, onda kardinal i biskup Albanski, — kad dakle on, koji je bio nazočan kod spomenutog prenosa, s neiskazanim veseljem i počitanjem primi u ruke crveni jezik, upre suzne oči prema njemu, te započne s velikom pobožnošću govoriti pred sabranim narodom i izreče ove slatke riječi: »O blagosloveni jeziče, koji si vazda Boga hvalio i slavio i druge poučavao da ga hvale i slave, sada se jasno vidi, kako su velike zasluge tvoje pred Bogom«.

I roneći suze slatko ga cjelivaše, i blagoslivaše Boga. Onda ga časno pohrani, odijeljeno od tijela. Na hvalu Boga i njegovog Sveca Antuna. Amen.

GLAVA 60

Čudo jedne slike slavnoga Sveca

U vrijeme Pape Bonifacija osmoga popravljen bi porušeni dio Spasiteljeve Lateranske crkve u Rimu, koja se zvala i b i s k u p i j a, to jest zborno ili

[1] Sveti Bonaventura je proglašen svetim 1482 godine; prema tomu ovi »Cvjetići« nisu kasnijega postanka od ove godine.

skupno stanovanje biskupa. Uslijed toga bijahu određena dva Mala Brata, da izvrše neke mozaičke radove, jer su bili veoma vješti i iskusni u tom umijeću.

Kad su dakle slike, koje bijaše spomenuti Papa odredio, da budu za onu crkvu izvedene, bile narisane, vidješe spomenuta braća, da im još ostaje dosta uporabivog prostora, gdje bi se mogle druge slike narisati. Zato vlastitom pobudom i voljom, ili Božjim nadahnućem, narisaše iz sinovske ljubavi, likove slavnih Svetaca Franje i Antuna, jedan s jedne strane, a drugi s druge strane slike, koju izvedoše po apostolskoj naredbi.

Doznavši za to Papa, naredi nekim svećenicima, koji mu to iz mržnje i zavisti dojaviše, da sliku svetog Franje, kad je već narisana ostave; ali da sliku svetog Antuna Padvanina svakako odstrane odanle, a na tom prostoru da narišu sliku svetoga Grgura.

Kad su ti svećenici dobili zapovijed, po želji njihova srca, požuriše se da ju izvrše, te odmah svi odoše, da unište spomenutu sliku. I kada dođoše, više su puta pokušali to učiniti, ali nikada im ne uspije. Tada priznaše, da toliko puta bijahu bačeni na zemlju od neke velike i strašne osobe, koja im se vidljivo ukazivala, kolikogod se puta popeše, da ju izbrišu. Natjerani tako u bijeg i strah, bijahu primorani, da odustanu od svog opakog nauma, što ga imahu protiv slike svetog Antuna. A kako kašnje spomenuta braća slikari izjaviše, nekoji od onih svećenika odmah umriješe, a neki drugi kroz kratko vrijeme.

Čuvši za to Papa, zapovijedi, da se nitko ne usudi dirati u sliku Svečevu, već da ju ostave kako on hoće: jer bi na taj način s njime prije izgubio nego dobio. Na hvalu dobrog Isusa. Amen.

GLAVA 61

O pobožnoj ljubavi što ju je imao jedan prema halji slavnog Franje serafskoga

U jednom gradu ,zvanom Beja u kraljevini Portugalskoj, bijaše jedan bogat i moguć čovjek imenom Petar, od srca odan Redu Male Braće, koji tamo pokloni spomenutoj braći zemljište, da sagrade veliki samostan ,kao i mnogo novaca za samu gradnju i druge potrebe.

Po dopuštenju Božjem dogodi se, da se pobožni Petar teško razboli. U toj bolesti nađoše se u njegovoj sobi četvorica Male Braće s mnogo drugih osoba ,koji su bdili i očekivali skori njegov sretni svršetak. Dok je spomenuti Petar ležao tako na smrt bolestan, imao je na sebi, iz velike pobožnosti halju Male Braće, u kojoj je, prema odredbi, imao biti pokopan. Kad te noći, već onako slabu ukazaše mu se dvojica Male Braće: jedan je stajao s desne, a drugi s lijeve strane. I onaj s desne strane mu reče: »Petre, poznaš li me?« On odgovori: »Raspoznajem dobro, da ste Mala Braća; ali koji ste vi, neznam«. Tada mu onaj brat reče: »Ja sam tvoj dragi sveti Franjo, a ovaj moj drug je sveti Antun. I sada, zbog velike pobožnosti i vjere, koju si uvijek gojio prema nama, kao i zbog dobročinstava koja si učinio braći moga Reda ovdje na zemlji, poslani smo od Boga da te utješimo u ovoj tvojoj bolesti, i da te obdarimo potpunim ozdravljenjem«.

Tada bolesnik, začuđen od udivljenja i pobožnosti, s počitanjem kojim je mogao, zamoli svetog Franju, da se dostoji blagosloviti halju njegova Reda, koju je na sebi nosio iz pobožnosti. Kako ga blagoslovi, odmah nestane svetog Franje i svetog Antuna. I spomenuti Petar iza toga viđenja, tako se brzo

i odmah otrese one bolesti, da je nemalo začudio sve prisutne.

I odonda je još dvanaest godina živio; i više nije nikada sobom nosio ključa koje blagajne, nego jedino ključ od sanduka u kojem čuvaše dragu halju blagoslovenu od ranjenih ruku svetog Franje. U toj je halji, kako bijaše naredio, i pobožno pokopan.

Na hvalu i slavu našega Gospodina Boga i njegovih vjernih slugu Franje i Antuna, u beskonačne vijeke vjekova. Amen.

PRILOG

DJELO VJESNIKA „SVETIŠTE SVETOG ANTUNA"

OD 1930 – 1934.

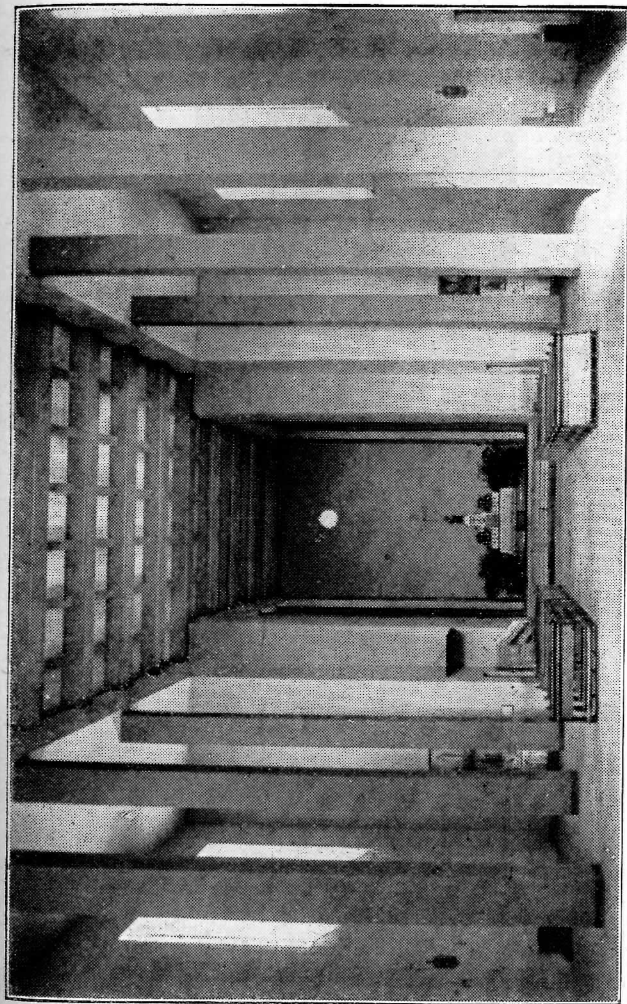

Zavjetna crkva hrvatskog naroda sv. Antunu u Zagrebu (izvana s istočne strane).

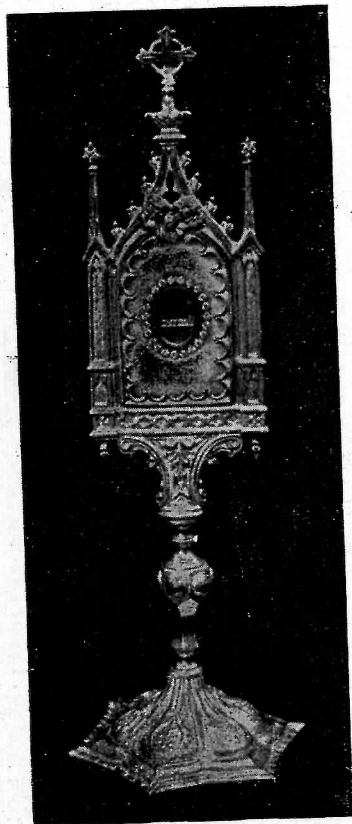

Zavjetna crkva hrvatskog naroda sv. Antuna u Zagrebu
(izvana sa zapadne strane).

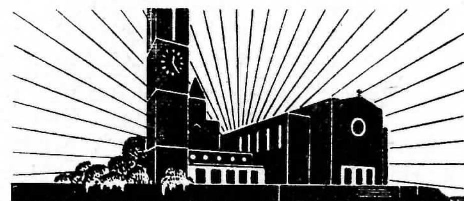

Zavjetna crkva hrvatskog naroda sv. Antunu u Zagrebu
(iznutra).

Moći svetog Antuna Pad. donesene iz Padove u Zagreb 1932. g.

KOD »KNJIŽNICE SVETIŠTA SV. ANTUNA« U ZAGREBU SV. DUH 29 MOŽE SE NARUČITI:

1. »Svetište sv. Antuna«, je propagandistički vjesnik za dogradnju i uređenje crkve sv. Antuna u Zagrebu u spomen 700-godišnjice njegove blažene smrti, kao i za širenje prave pobožnosti prema velikom Čudotvorcu. — Zasluga je vjesnika »Svetišta sv. Antuna« što je u razmjerno kratko vrijeme izvršio veliku zadaću, sagradio je naime dostojan hram Svecu svega svijeta sv. Antunu, u našem hrvatskom i katoličkom Zagrebu, u kojem se osjećalo i još se osjeća veliko pomanjkanje crkava. Kao marna pčelica sabirao je ovaj vjesnik dinar po dinar od Svečevih štovalaca, dok se nije podigla doista monumentalna crkva dostojna tolikog Sveca. Crkva sv. Antuna u Zagrebu još nije pravo dogotovljena i uređena, jer je iznutra sasvim gola — fale stalni oltari, klupe, ispovijedaonice, propovijedaonica i orgulje, a izvana joj fali njezin glavni ures — zvonik, kojega će sa crkvom spajati kripta Majke Božje Lurdske.

Svetište sv. Antuna će dakle nastaviti sa izlaženjem i radom dok god ne ugleda sasvim okrunjeno svoje veliko djelo. Tko želi sudjelovati u ovako plemenitoj akciji neka se pretplati na vjesnik »Svetište sv. Antuna« — Zagreb, Sv. Duh 29. Izlazi svakoga prvoga u mjesecu. Godišnja pretplata 15 din.

2. Cvjetnjak sv. Antuna Pad. omiljeli molitvenik Svečevih štovalaca. Šesto popunjeno izdanje, izdali oo. Franjevci-Konventualci u Splitu. Ovaj molitvenik ide za ispravnim štovanjem velikog miljenika neba i zemlje, što odgovara i želji sada sretno vladajućeg svetog oca pape Pija XI: »Po Antunu k Isusu«! — Cijena 15 din.

3. Zaštita sv. Antuna. Ukusno i od vrijedne kovine izrađene medaljice s blagoslovom sv. Antuna. »Evo križa Gospodnjega...« Cijena 2 din.

4. Siksto V, napisao: o. Vid Gjiković Markovina, franjevac-konventualac — Pančevo. — Papa Siksto V. iz Reda franjevaca-konventualaca jedan je od najvećih Papa što su zasjeli na Petrovu stolicu. Po mišljenju nekojih povjesničara Siksto V. je naše gore list, Dalmatinac Peretti iz Kruševica. Na jednostavan i svakom pristupačan način prikazuje nam pisac njegov život u kojem imamo uzor-redovnika, starješine, biskupa, kardinala i Pape. Tu se osobito ističe državnička sposobnost ovog Pape spojena s mudrošću i razboritošću te velikim poduzetničkim duhom, što mu je u povijesti Papa dalo ime »Veliki«. Mora se priznati da je teško pisati život jednog Pape kao što je Siksto V, tako da se i manje naobražen može uživiti u ona teška vremena, kad je Papa bio ne samo crkveni već i svjetski vladar. — Cijena 10 din. Autor je nakladu poklonio odboru za gradnju crkve sv. Antuna, pa zato sav dobitak ide u korist gradnje crkve.

5. Vijenac Bezgrešnoj Djevici Mariji ili Dvanaest subota i razne druge pobožnosti na čast Neoskvrnjenomu njezinu začeću. Izdali: oo. Franjevci Konventualci u Splitu. Cijena 4 dinara.

6. Devetnica i druge molitve sv. Josipu prečistom zaručniku Bl. Dj. Marije. Izdali: oo. Franjevci Konventualci u Šibeniku. Cijena 2 dinara.

KAZALO

»TIPOGRAFIJA« D. D., ZAGREB